

Resultatredovisning 2016

Alicia Vikander tilldelades en Oscar för bästa kvinnliga biroll för sin prestation i filmen *The Danish Girl* (Storbritannien, Belgien, USA, 2015). Foto: Paul Buck / TT

En man som heter Ove av Hannes Holm tilldelades en European Film Award för bästa komedi och blev i januari 2017 nominerad till en Oscar för bästa icke engelskspråkiga film. Filmen har även nått stora framgångar i USA där den blev den tredje mest sedda svenska filmen någonsin på amerikanska bioografer. Utöver detta har filmen också varit med i Filminstitutets pilotprojekt under 2016 där stöd fördelades för textning till annat språk än svenska. *En man som heter Ove* textades till arabiska. På bilden ser vi Rolf Lassgård som tilldelades en Guldbagge för Bästa manliga skådespelare på Guldbaggegalan 2016 för rollen som Ove. Foto: Patrik C Österberg

Filmerna om Bamse har de senaste åren gått hem väl hos både kritiker som publik. Under 2016 hade *Bamse och häxans dotter* av Christian Ryhsten premiär, och Ryhsten tredje animerade film om Bamse och hans vänner fick produktionsstöd. Foto: Nordisk Film

En av två bandrobotar där Filminstitutet förvarar det digitala filmarkivet. Det kontinuerligt växande digitala arkivet innehåller idag drygt 900 titlar. Foto: Mark Standley

Vi tillägnar årets resultatredovisning våra kollegor Kristina Thunell (1946–2016) och Gunnar Almér (1954–2016).

Omslag:

Johannes Nyholms hjärtskärande långfilmsdebut *Jätten* var den svenska film som under 2016 fick högst betygssnitt, 4,01. Filmen handlar om Rickard, autistisk och gravt missbildad, som vid födseln skildes från sin mor. Nu, 30 år senare är han övertygad om att få henne tillbaka om han bara vinner de nordiska mästerskapen i boule. Till sin hjälp har han sin bästa vän och tränare Roland, tre klot i skimrande guld och en 50 meter hög jätte. På Guldbaggegalan 2017 tilldelades filmen tre Guldbaggar, Bästa film, Bästa mask/smink och Bästa manus. På bilden skådespelarna Christian Andrén (Rickard) och Johan Kylén (Roland). Foto: Peo Olsson
Bildbehandling omslag: Turbin

Formgivning: Kajsen Burell

Tryck: Lenanders Grafiska AB

Innehåll

2 Vd har ordet

4 Vårt uppdrag

6 Stärka den svenska filmen

- 6 Det svenska filmåret 2016
- 7 Produktionsstöd till ny svensk film
- 9 Efterhandsstöd
- 9 Internationella samproduktioner
- 10 Dramaseriestöd

36 Ett drivande och effektivt filminstitut

- 36 Förberedelser för den statliga filmpolitiken
- 37 Jämställdhet
- 38 Breddad representation och tillgänglighet
- 40 Utbyte och samarbete med aktörer i utvecklingsländer och länder med bristande demokrati
- 41 Filmrummet
- 41 Filmhusets publika verksamhet
- 42 Regionala samarbeten
- 42 Analys och statistik

- 10 Filmavtalet 2013–2016
- 14 Den svenska filmens väg till publiken
- 15 Svensk film i utlandet
- 17 Guldbaggen
- 17 Vår- och höstpresentationer

18 Öka tillgängligheten till och kunskapen om film

- 18 Digitaliseringen av filmarvet – framtida behov
- 21 Filmarkivet
- 24 Filmarkivet.se
- 24 Biblioteket
- 26 Cinemateket
- 28 Filmens väg till publiken
- 32 Tillgänglighet för alla
- 34 Filmkunnighet för barn och unga

- 42 Organisation
- 43 Filminstitutets medverkan i internationella organisationer

45 Ekonomisk översikt 2014–2016

- 46 Filmkulturen
- 48 Filmavtalet

Förändringens tider – för Filminstitutet, filmbranschen och filmlandskapet

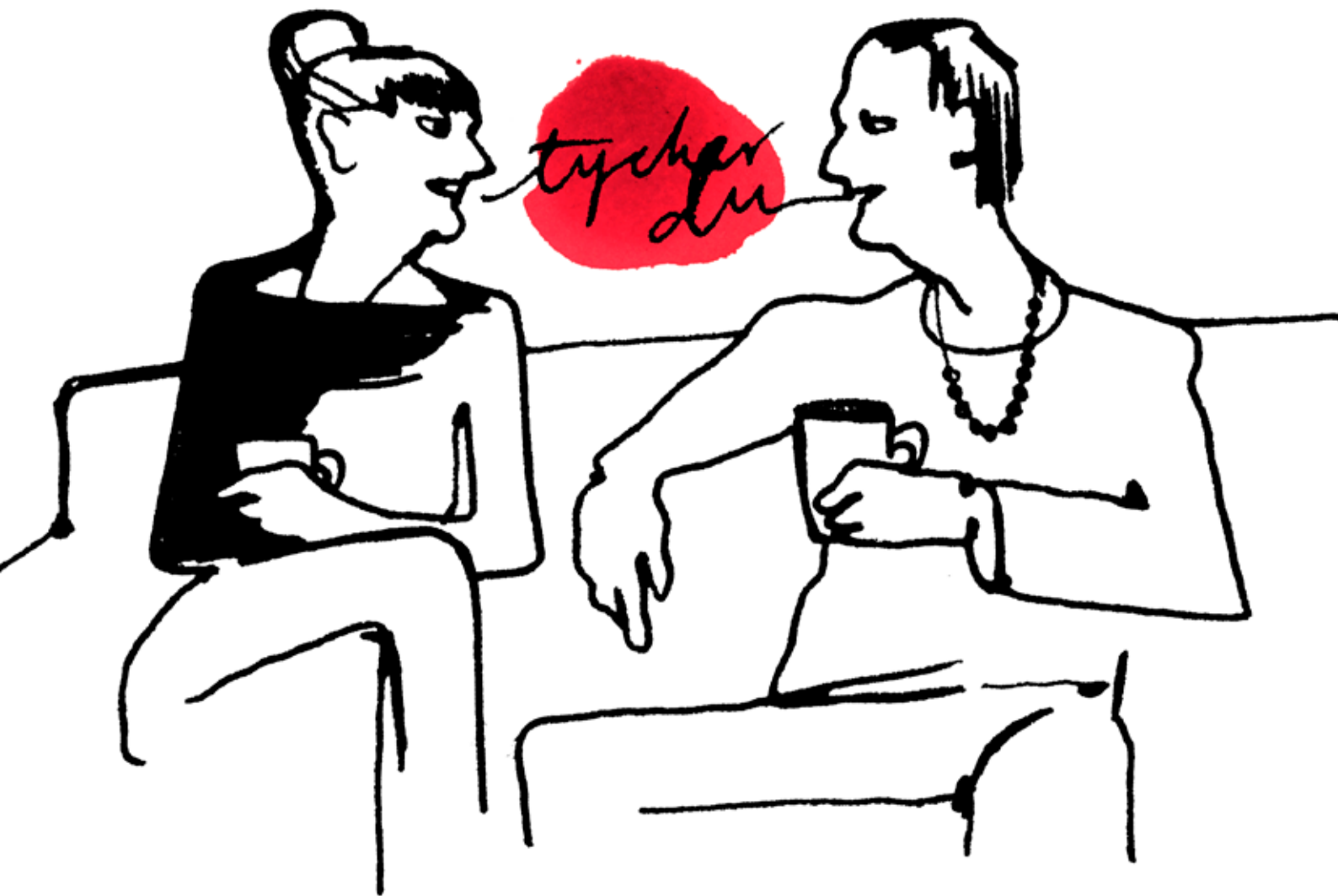
År 2016 var det sista året som stiftelsen Svenska Filminstitutet fått uppdrag från både filmavtalet och regeringen. Ett avslut på en epok betyder en chans att summera och dra slutsatser framåt, och den chansen försöker vi ta. I vår resultatredovisning har vi i år därför ett stycke som summerar den sista filmavtalsperioden. Vi försöker också redovisa hur vi tar oss an framtiden genom de översyner och förändringar av vår verksamhet som den nya filmpolitiken möjliggör.

Vår resultatredovisning rör historien, men framtiden har i hög grad kommit att påverka vårt arbete även under 2016. Både i form av förberedelser för nya administrativa rutiner, men inte minst för att förbereda förändringar för att uppnå bättre resultat av vårt arbete och våra stödmedel.

Samtiden bär tydliga tecken på filmens betydelse för att skapa förståelse. Det gäller både den nya film som Filminstitutet bidrar till genom stöd och filmhistorien som Filminstitutet genom arbete med digitalisering och tillgängliggörande gör det möjligt att ta del av. Den rörliga bildens ökade betydelse ställer också nya och större krav på kunskap att tolka och förstå det berättande. Här har det arbete för barn och unga, som till stor utsträckning bedrivs tillsammans med landets regioner, stor betydelse. För det området liksom för förutsättningarna för hur det fortsatta arbetet med digitaliseringen av filmarvet och skapandet av ny film ser ut, beskrivs i Filminstitutets budgetunderlag till regeringen utmaningarna för framtiden och de behov som det innebär för verksamheten.

Vår uppfattning är att de övergripande uppdragen framåt i hög grad liknar de som styrde oss fram till och med 2016. Den stora skillnaden är att den nya helstatliga filmpolitiken ger oss möjligheter både att bryta ned vårt arbete i nya målformuleringar, och att genomföra allt arbete med hela organisationens arbetsresurser till vårt förfogande. Bara en sådan sak som att vi inte kommer att behöva redovisa två olika budgetar med en fördelning av alla administrativa kostnader, ger möjligheter till en effektivare och relevantare organisationsuppdelning som i slutänden kommer filmen till del.

Filmavtalet rör framför allt utveckling och produktion av ny film, men i filmavtalet fanns också stöd för lansering av ny svensk film samt stöd till biografer. Alla dessa områden är nära sammankopplade med olika delar av omvärlden. Det förändringsarbete som vi har förberett under 2016 och som vi planerar att

börja implementera 2018 kräver en nära dialog och ett samarbete med hela vår omvärld. För att sträva mot gemensamma mål ingår i förändringsarbetet att tillsammans utveckla hur nya filmers framgång utvärderas. Idag utgår Filminstitutet från framgångar på biograf och hur filmer uppfattas av recensenter och vilka internationella festivaler de når. Vilka andra bedömningsgrunder som ska vägas in kommer Filminstitutet att återkomma till i dialoger med branschen. Filmkreatörerna (producenter, manusförfattare och regissörer) står i centrum för filmskapandet, men de är beroende av Filminstitutets stödmedel, distributörer och alla visningsfönster.

Det viktigaste visningsfönstret är biografen. Men förutsättningarna för hur film når sin publik utmanas av nya distributionsformer och det finns ett behov av ökad flexibilitet och större öppenhet för nya lösningar. En ny internationell storägare av den största biografkedjan, moms på biobiljetter och en urbaniseringsvåg utgör alla stora utmaningar för små biografier och nästan all svensk film. Vi ser tendenser redan nu, men det återstår till nästa år att se de riktiga konsekvenserna och vad som behövs i stöd från oss.

För våra andra verksamheter sker utvecklingen under mer kontrollerade former. Det filmpedagogiska arbetet går in i en ny fas när vi avslutar barnfilmsambassadör-projektet för att istället samla kompetensen internt och få ut mer av fler. Vi kommer under 2017 dessutom att tillsätta en barnfilmskonsulent. Sverige är ett stort land, att alla barn inte får samma utbildning i att göra och

förstå film är något vi har redovisat i rapporter tidigare, ett intryck som förstärks i analysen av utfallet av samverkansmodellen. Vi kan konstatera att det finns mycket att göra för att barn ska kunna förhålla sig till kamera och film på samma sätt som till penna och bok, trots att de allra flesta barn ser film och uttrycker sig med rörlig bild väsentligt mer än genom det skrivna ordet.

Arbetet med digitalisering, restaurering och tillgängliggörande av vårt filmarv går enligt plan. Intresset från omvärlden är glädjande stort, men det ställer också krav på organisation och ekonomi. Om bara några år tar anslagsmedlen för digitaliseringsarbetet slut. Konsekvenserna av det och visionerna inför framtiden beskriver vi i rapporten *Digitaliseringen och tillgängliggörandet av det svenska filmarvet* som går att läsa på filminstitutet.se.

Alla svar har vi inte i denna resultatredovisning, men vi vet vad vi ska ta reda på mer om.

Anna Serner,
Vd Svenska Filminstitutet

Vårt uppdrag

Svenska Filminstitutet har statens uppdrag att genomföra filmpolitiken i Sverige med målsättningen att stärka filmen i alla led. Som grund för Filminstitutets verksamhet finns målen i 2013 års filmavtal och den statliga filmpolitiken uttryckt i filmproposition och riktlinjer. Utifrån detta har Filminstitutet identifierat ett antal huvuduppdrag och formulerat visioner för att driva frågor som rör filmen på ett effektivt sätt. Resultatredovisningen är indelad efter de tre fokusområden som verksamheten bedrivs inom.

Jätten kammade hem tre Guldbaggar på Guldbaggegalan 2017. Bästa film, Bästa mask/smink och Bästa manus. Foto: Triart Film

Maria Sundbom tilldelades en Guldbagge för Bästa kvinnliga huvudroll, för sin prestation i *Flickan, mamman och demonerna*. Foto: Triart Film

Filminstitutets fyra huvuduppdrag

- Stödja produktion och utveckling av värdefull svensk film.
- Stödja distribution och visning av värdefull film i olika visningsfönster i hela landet.
- Bevara, utveckla och tillgängliggöra det svenska filmarvet.
- Samverka internationellt och stärka export och visning av svensk film utomlands.

Fokusområden

Filminstitutet har omsatt huvuduppdragen i tre fokusområden:

1. Stärka den svenska filmen.

Vision: Svensk film är i kraft av sin bredd, kvalitet och attraktionskraft ett självklart val för publiken. Det svenska filmarvet är känt och en angelägenhet för alla. Svensk film exporteras och visas över hela världen.

2. Öka tillgängligheten till och kunskapen om film.

Vision: Alla har tillgång till kunskap om film, och ett brett utbud av film i alla fönster.

3. Ett drivande och effektivt filminstitut.

Vision: Filmerna har en central roll i samhället med hjälp av ett drivande och effektivt Filminstitut.

Hundraettåringen som smet från notan och försvann tilldelades 2016 års Biopublikens pris samt en Guldbagge för Bästa visuella effekter. Foto: © Gabor Kotschy & Csaba Aknay / Nice FLX Pictures AB

Kicki Ilander tilldelades en Guldbagge för Bästa kostym för kostymerna i *Den allvarsamma leken*. Foto: Erik Molberg Hansen

Filmen *Martha & Niki* tilldelades två Guldbaggar, Bästa klipp och Bästa dokumentärfilm. Foto: Tora Mkandawire Mårtens

Sophelikoptern tilldelades en Guldbagge för Bästa originalmusik. Foto: © Anders Bohman

Min faster i Sarajevo tilldelades två Guldbaggar, Bästa regi (Goran Kapetanović) och Bästa kvinnliga huvudroll (Sadžida Šetić). Foto: Igor Ripak

Yarden belönades med tre Guldbaggar, bland annat för Bästa manliga huvudroll (Anders Mossling). Foto: Fredrik Wenzel

Stärka den svenska filmen

Visionen för det här fokusområdet är att den svenska filmen i kraft av sin bredd, kvalitet och attraktionskraft är ett självklart val för publiken. Det svenska filmområdet är känt och en angelägenhet för alla. Svensk film exporteras och visas över hela världen.

Det svenska filmåret 2016

Filmåret 2016 var på många sätt framgångsrikt för svensk film. Svenska filmer nådde framgångar på internationella filmfestivaler. Bland annat hyllades *Sameblod* av Amanda Kernell vid visningen i Venedig och belönades med det tyngsta priset, Dragon Award Best Nordic Film, på Göteborgs filmfestival i februari 2017. Flera svenska kortfilmer tävlade på de främsta festivalerna bland annat *Hopptornet* av Axel Danielson och Maximilien Van Aertryck och *Moms on Fire* av Joanna Rytel som båda tävlade i Berlin, den senare blev också prisbelönad med en Teddy Award på festivalen. Målet om att vara representerade vid de tio högst prioriterade filmfestivalerna uppnåddes. Även den svenska

filmexporten var framgångsrik under 2016 och målet att minst 20 filmer skulle säljas till utlandet uppnåddes. Flera av filmerna inom satsningen Moving Sweden fick uppmärksamhet i samband med tv-visningarna och dessutom fick *Min faster i Sarajevo* av Goran Kapetanović biopremiär och vann Guldbaggar för bästa regi och bästa kvinnliga biroll. Många svenska dokumentärer får stor publik när de visas på tv. Till exempel sågs Stig Björkmans *Jag är Ingrid* av nära 900 000 tittare efter att ha haft drygt 190 000 besök på biograferna. *Den unge Zlatan* av Magnus och Fredrik Gertten var årets mest sedda dokumentär på bio med drygt 80 000 besökare.

Bioåret inleddes också starkt med de stora framgångarna för *En man som heter Ove* av Hannes Holm som lockade publik långt in på våren efter premiären julen 2015. Även *En underbar jävla jul* av Helena Bergström med premiär i november året innan lockade många besökare 2016. Flera av höstens förväntade publika framgångar lyckades dock inte nå upp till förväntningarna och diskussionen om avsaknaden av breda publika kvalitetsfilmer tog ny fart. Det var först med premiären i oktober för *Morran och Tobias – Som en skänk från ovan* av Mats Lindberg som någon av 2016 års filmer lockade en större publik, drygt 240 000 besök. Även *Hundraettåringen som smet från notan och försvann* av bröderna Felix och Måns Hergren fann sin publik efter juldagspremiären, och har fortsatt att göra det under 2017.

Svensk film lockade knappt 2,7 miljoner besök på de svenska biograferna under året. Det är drygt 20 procent färre besök än under 2015, och det lägsta antalet besök på svensk film sedan 1998. Antalet besök på svensk film har varierat mellan åren under lång tid. Det har varit färre under de två senaste åren efter två framgångsrika år 2013 och 2014 men det är för tidigt att tala om en tydlig trend, prognosen för 2017 och 2018 ser bättre ut. Att fler filmer inte når den publik de siktar på kan samtidigt ses som ett tecken på att det blivit svårare att förutsäga vilka filmer som når ut och varför. Tidigare kunde det räcka med kända skådespelare för att locka publiken medan dokumentärer sällan lyckades locka en större

Amanda Kernell, dubbelt belönad på Venedigs filmfestival, med skådespelarna Lene Cecilia Sparrok och Maj Doris Rimpä. Foto: Jan Göransson

Kiki av Sara Jordenö hade världspremiär i huvudtävlan på Sundance filmfestival och prisbelönades vid festivalen i Berlin. Foto: Sara Jordenö

publik. Under senare år har tvärtom flera dokumentärer haft framgångar på biograferna, som *Jag är Ingrid* av Stig Björkman och *Tusen bitar* av Magnus Gertten och Stefan Berg, medan förväntade publikframgångar inte lyckats. De totala besöken för all film på svenska biografer ökade med fyra procent under 2016 till nära 17,8 miljoner. Tillsammans med 2012 års drygt 17,9 miljoner är det de bästa åren på biograferna sedan inledningen av 2000-talet. Sammantaget får detta stora effekter på den svenska marknadsandelen som landar på 15,1 procent, den lägsta sedan 1990/91 då den var strax över tio procent. Den svenska marknadsandelens variation bestäms i lika hög utsträckning av hur de totala besöken varierar som av hur många besök svensk film drar. Danmark såg motsvarande utveckling med ett stort tapp för den nationella filmen på de danska biograferna under 2016 medan den inhemska filmen lockade många besökare i både Finland och Norge vilket resulterade i höga marknadsandelar. Det gör att inte heller under det sista filmavtalets sista år uppnådde Sverige målet om att vara ledande i Norden när det gäller den inhemska marknadsandelen.

Fortfarande är biografen den ekonomiskt viktigaste visningsplatsen för ny svensk film eftersom det är biobesöken som genererar mest intäkter tillbaka till producenterna. Det och biografens betydelse för filmupplevelsen gör att en stark biografbransch fortsatt är en viktig förutsättning. Det trendbrott som inträdde 2015 då antalet biografer och biografsalonger ökade fortsatte under 2016. Till en del beror det på fler salonger i de två största biografägarnas biografer, men glädjande nog har också flera biografer som har varit vilande efter att digitaliseringen av biograferna inleddes 2011–2012 nu åter öppnat med ny teknik.

I diskussioner som fördes med utgångspunkt i den genomlysning av stöd till produktion av ny svensk film som presenterades under 2016 och de vikande resultaten för svensk film på biograferna under hösten, framhölls att ytterligare medel för att stötta utveckling och produktion av svensk film är nödvändigt. Särskilt betonades behovet av ett ökat fokus på att hitta former för stöd till utvecklingen av nya filmprojekt och då speciellt utvecklingen av manus. För att stärka svensk filmbranschs konkurrenskraft betonades att Sverige behöver ett system för någon form av produktionsrabatter. I de flesta länder i Europa, och på senare år även i de nordiska länderna, finns eller införs skattelättnader för filmproduktion. Vi kan se att allt fler svenska produktioner förlägger delar

eller till och med hela produktioner i länder med sådana förutsättningar. Det är därför viktigt för en livskraftig svensk filmbransch, och inte minst för att locka hit fler utländska produktioner som ger branschen möjlighet till både intäkter och viktiga erfarenheter, att denna fråga hittar en lösning. Det uppdrag som gått till Tillväxtverket för att utreda hur ett sådant system ska vara utformat är ett viktigt steg, men frågan brådskar.

Produktionsstöd till ny svensk film

Lång spelfilm

Under 2016 beviljades 150 av 397 inkomna ansökningar om utvecklingsstöd för lång spelfilm. Under året beviljades också 17 långa spelfilmer produktionsstöd utifrån 90 inkomna ansökningar, varav 13 beviljades konsulentstöd och fyra automatstöd. Alla utom 3 av de 17 filmer som fick produktionsstöd hade tidigare blivit beviljade utvecklingsstöd från någon av långfilmskonsulenterna.

Bland de filmer som fick produktionsstöd är tio hemmahörande i genren drama. Här finns till exempel Hannes Holms film om Ted Gärdestad med manus av Peter Birro, och *Euforia*, Lisa Langseths internationella produktion med bland andra Alicia Vikander och Charlotte Rampling. Komedin är representerad av fyra filmer, däribland uppföljaren *Hundraettåringen som smet från notan och försvann*, regisserad av Felix och Måns Hergren, och Karin Fahléns svenska version av danska succékomedin *All Inclusive*, som kretsar kring en mor och hennes två vuxna döttrar som på en semesterresa lär känna varandra på ett nytt sätt.

Sju av filmerna som fått produktionsstöd är regisserade av långfilmsdebutanter, bland andra Pella Kågerman och Hugo Lilja som gemensamt tar ett nytt grepp om Harry Martinsons rymdepos *Aniara*. Fem av filmerna skrevs av debuterande manusförfattare.

Utöver guldbaggevinnaren Goran Kapetanovičs *Krig* fick ytterligare fyra barn- och ungdomsfilmer produktionsstöd 2016. Bland dessa finns Christian Ryltenius tredje animerade film om Bamse, *Bamse och jakten på dunderklockan*, liksom Maria Bloms *Monky*, med manus av Anders Weidemann, där en familj tror sig se sin nyligen bortgångna dotter i den lilla gibbonapa som knackar på och gör sig hemmastadd i deras hus. Endast en film med målgruppen ungdomar fick produktionsstöd. Det är reklam- och musikvideoregissören Nikeisha Anderssons debutantverk *Para knas*.

Den unge Zlatan av Fredrik och Magnus Gertten var i huvudtävlan på Sundance filmfestival 2017. Foto: Triart Film

Utfallet med en övervikt av filmer i genren drama som fick produktionsstöd överensstämmer med fördelningen bland ansökningarna. Över 64 procent av ansökningarna var inom genren drama, 15 procent var komedier och endast tre procent spänning/thriller.

Dokumentärfilm

Under 2016 beviljades 76 av 162 inkomna ansökningar om utvecklingsstöd för lång dokumentärfilm. Under året beviljades också 25 långa dokumentärfilmer produktionsstöd, varav elva var internationella minoritetssamproduktioner. Totalt inkom 98 ansökningar, några av de beviljade ansökningarna inkom 2015.

2016 beviljades också 21 av 63 inkomna ansökningar om utvecklingsstöd till kort dokumentärfilm. Under året beviljades också 16 korta dokumentärfilmer produktionsstöd, varav en är en internationell samproduktion, utifrån 59 ansökningar. Även här inkom några av de beviljade ansökningarna 2015.

Bland annat fördelades stöd till *Citizen Schein*, Maud Nylanders film om Harry Schein, liksom till Jane Magnussons film *Bergman* om Ingmar Bergman, som produceras inför hundraårsjubileet av hans födelse.

Filminstitutets budget 2016 för dokumentärfilm var 30 miljoner kronor fördelade på två konsulenter. Det strategiska beslutet sedan 2013 att ge högre stöd till filmer har gällt under året med syftet att försöka motverka producenter och regissörers låga arvoden, och att genom det stärka den svenska dokumentärfilmen ännu mer. Under 2016 sågs för första gången en effekt av detta då antalet stödda långa dokumentärfilmer var 14 jämfört med 21 både 2014 och 2015.

Den svenska dokumentärfilmens starka ställning blir tydlig genom att många dokumentärer numera får biografidistribution i Sverige samt uppmärksammas och prisbelönas på internationella filmfestivaler.

Bland 2016 års premiärer kan nämnas *Den unge Zlatan* av Fredrik och Magnus Gertten, och den underfundiga och starkt igenkännbara *Hopptornet* av Axel Danielson och Maximilien Van Aertryck, som vann filmpriset Startsladden, öppnade internationellt i Berlin och avslutade efter ett års festivaldeltagande med att

vara i huvudtävlan på Sundance 2017. Vidare hade *Kiki*, Sara Jordanös film om en subkultur inom dans startad av HBTQ-ungdomar i New York, världspremiär i huvudtävlan på Sundance och prisbelönades i Berlin. Ahang Bashis film *Skörheten*, där hon riktar kameran mot sig själv i ett försök att skildra och förstå sina depressioner, blev Guldbaggenominerad för bästa film vid Guldbaggegalan 2017. Ahang Bashi mottog även priset för årets nykomling på Guldbaggegalan 2017.

Dokumentärfilmen prövar också nya uttryck och engelsksvenska virtual reality-projektet *Notes on Blindness* av Peter Middleton och James Spinney, som erhållit produktionsstöd, valdes ut som en av de tio bästa vr-upplevelserna under 2016 av Screen Daily.

Kort spelfilm

Under 2016 beviljades åtta av 55 inkomna ansökningar om utvecklingsstöd för kort spelfilm. Under året beviljades också 40 av 328 inkomna ansökningar om produktionsstöd. Två av de beviljade projekten är internationella minoritetssamproduktioner, sju är animationer och bland övriga filmer finns ett brett spektrum med allt från dansfilm till hybridverk i gränslandet mellan fiktion och dokumentär.

Tillsammans med de regionala produktionscentrumen genomfördes en satsning på skräckfilm i det korta formatet under namnet *It's Alive*. Syftet med projektet var att bredda den svenska kortfilmen med genrefilm och det resulterade i 150 ansökningar. Av dessa fick fem stycken produktionsstöd. Responsen var stor hos medierna vid filmernas premiärer i Lund under Fantastisk Filmfestival och följdes upp av visningar över hela landet. *It's Alive* gjorde uppenbarligen avtryck bland svenska filmare och ansökningar för skräckfilm fortsatte att komma in vilket resulterade i ytterligare tre beviljade skräckfilmer senare under året.

Under 2016 initierades också projektet *Bergman Revisited*, som är ett samarbete mellan SVT och Filminstitutet. Erfarna filmare uppmanades att skicka in förslag på filmer, max tio minuter långa, som skulle gå i dialog med Ingmar Bergmans verk och universum. Målsättningen är en samling

It's Alive och *Bergman Revisited* är två kortfilmsprojekt som under 2016 fick lika stor respons medialt som hos de sökande.

kortfilmer som ska kunna visas i olika sammanhang under Bergmanåret 2018. I urvalet finns projekt med bland andra Tomas Alfredson och Pernilla August som regissörer.

Även ett vr-projekt beviljades produktionsstöd under året. Det är den uppmärksammade *Oh Deer* av Peter Pontikis, som genom vr-teknik ger publiken en inblick i en jakt ur ett rådjurs perspektiv.

Moving Sweden

Moving Sweden är ett samarbete som initierades 2013 av Filminstitutet, SVT och regionala produktions- och resurscentrum. Det är en lågbudgetsatsning som i princip fullfinansierar starka berättelser som gärna får vara nyskapande. Moving Sweden riktar sig både till filmberättare som är i början av sitt filmskapande, oavsett ålder, och till etablerade som vill utmana och förnya sitt filmgestaltande. Stöd inom Moving Sweden ger filmare möjlighet att berätta i fyra olika format: 30, 45 eller 60 minuter samt kortserier, 6–8 avsnitt å 12–15 minuter, och i flera genrer och tekniker.

Bland filmerna som fick premiär under 2016 märks Goran Kapetanoviés *Min faster i Sarajevo* som fick sex Guldbaggenomineringar, däribland bästa film och vann bästa regi och bästa kvinnliga biroll, och Lovisa Siréns film *Baby* som Guldbaggenominerades för bästa kortfilm. *Baby* vann också pris för bästa svenska kortfilm vid Uppsala kortfilmsfestival.

Under 2016 inkom 179 ansökningar varav 27 beviljades manusstöd och 13 förproduktionsstöd. Elva filmer beviljades produktionsstöd och bland dessa fanns *Martyren* av Ahmed Abdullahi, *Nattbarn* av Sanna Lenken, *Ganymedes sjö* av Lena Bergendahl och Jennifer Rainsford liksom *Märta Proppmätt* av Petra Revenue och Samir Arabzadeh. Även Jesper Ganslandt beviljades stöd för *Jimmie* liksom *Smågodis, katter och lite våld* av Ester Martin Bergsmark.

När 2016 års filmer visades i SVT fick de alla god uppmärksamhet. Nytt för i år är också att så många som fyra av filmerna fick biografdistribution, något som måste räknas som ett stort framsteg för satsningen och hjälper filmerna att få mer uppmärksamhet. Redan nämnda *Min faster i Sarajevo*, samt skräckfilmen *Alena* av Daniel Di Grado, barnfilmen *Drömspel* av Elisabet Gustafsson och *I Remember When I Die* av Maria Bäck gick alla upp på biograf.

I januari 2017 togs beslut om att låta projektet Moving Sweden förlängas under hela 2017.

Efterhandsstöd

Filminstitutet fördelar ett publikrelaterat efterhandsstöd, PRS, till svenska filmer. Stödets storlek är baserat på den enskilda filmens bruttobiljettintäkt från biografdistributionen. Stödet går till filmer som når en intäkt över 2 500 000 kronor under filmens första sex månader på bio och utbetalas sedan med procentsats på filmens intäkt upp till ett maxbelopp om nio miljoner kronor. För att stärka den svenska barnfilmen betalas stödet ut redan från första intjänade krona för filmer som endast visas som matinévisningar.

Det sammanlagda publikrelaterade stödet uppgick 2016 till 80 miljoner kronor, vilket är samma nivå som 2015. I enlighet med propositionen Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik

Morran och Tobias – Som en skänk från ovan var en av förra årets mest sedda konsulentstödda filmer på bio. Foto: Nordisk Film

(prop. 2015/16:132) läggs ett eventuellt överskott i PRS-stödet under året till en buffert för framtiden i det fall efterfrågan på stödet övergår den satta årsbudgeten.

Vi kan konstatera att det funnits en obalans i tillgängliga medel mellan för- och efterhandsstöd vilka reglerats i filmavtalet. Det ekonomiska utrymmet för förhandsstöd till lång spelfilm har varit begränsat. Efterhandsstödet uppfattas samtidigt som viktigt för att attrahera andra finansierare. I översynen av stöd till utveckling och produktion kan det finnas anledning att se över PRS-stödets storlek och konstruktion för att på sikt hitta en bättre balans. I Danmark och Finland finns inget efterhandsstöd utan alla stöd till produktion av film fördelas som förhandsstöd. I Norge finns ett efterhandsstöd men stödet har under det senaste året förändrats för att hitta en fungerande form.

2013 infördes producentstödet i filmavtalet. Detta efterhandsstöd fördelas till svenska biografilmers producenter. Även producentstödet storlek baseras på filmens intäkter de första sex månaderna. Stödet går till alla svenska filmer som når en intäkt på över 1 700 000 kronor (700 000 kronor för barnfilm) och upp till 3 300 000 kronor (2 300 000 för barnfilm). Till skillnad från det publikrelaterade stödet, som går till filmens PRS-berättigade svenska finansierare, går producentstödet enbart till filmens producent. Medlen fonderas och betalas ut när produktionsbeslut tagits för ny film.

Det sammanlagda producentstödet som fördelades under 2016 var 15 miljoner kronor, vilket gör det oförändrat från 2015.

Internationella samproduktioner

Syftet med stöd till samproduktioner inom spelfilm är bland annat att stärka samarbetet mellan utländska producenter och svenska produktionsbolag, att inspirera och medverka till kompetensutveckling, att öka möjligheterna att uppnå internationell finansiering samt att underlätta för filmerna att resa över gränserna. Filminstitutet har därför som uppgift att även stödja filmer med produktionsbas i andra länder om den svenska kreativa och tekniska insatsen i projektet är av betydande storlek och karaktär.

Under året beviljades 14 filmer från sju olika länder stöd. Alla

projekt som beviljats samproduktionsstöd under 2016 har nordiskt ursprung utom tre; en polsk, en tunisisk och en brittisk film, *The Wife*, med Björn Runge som regissör. Bland övriga filmer finns Lars von Triers *The House That Jack Built*, den danska *Darling* av Birgitte Staermose, liksom norska filmerna *What Will People Say* av Iram Haq och *Thelma* av Joachim Trier.

Bland de filmer som fått stöd 2014 till 2015 hade flertalet premiär under året. Därbland återfinns den norska filmen *Kongens nei* av Erik Poppe som även hamnade på short list för en Oscar för bästa utländska film.

Dramaseriestöd

En stor del av det filmiska berättandet sker idag inom tv-serier. Det är en trend som är stark inte bara i Sverige och Norden utan i hela världen. Filminstitutets satsning på att ge stöd för utveckling av dramaserier fortsatte 2016 för att ge berättarna chans att ta fram det bästa och mesta av sina idéer.

Under 2016 inkom 144 ansökningar för dramaseriestöd till Filminstitutet. Av dessa beviljades 80 ansökningar utvecklingsstöd fördelat över de tre nivåer (rater) som stödet fördelas inom. Den första raten på max 150 000 kronor kan sökas av etablerade kreatörer som vill utveckla sin idé innan de går till en producent. Den andra raten kan sökas när en producent är knuten till projektet och maximalt sökbelopp är då 500 000 kronor. Den tredje raten går att söka när distribuerande kanal eller motsvarande är med på projektet och har som maximalt stödbelopp tre miljoner kronor.

Av de 37 projekten som fått utvecklingsstödet rat 3 har tolv visats på tv. Bland dessa märks *30 grader i feburari*, *Jordskott* och *Modus*. Bland kommande projekt finns den stora släktkrönikan *Vår tid är nu* på SVT och tredje säsongen av *Gåsmamman* på Kanal 5.

En tydlig gallring går att se från idéerna och uppslagen i rat 1 till de lite mer färdiga projekten i rat 3. Projekten som befann sig i ett tidigt skede hade en bredd i berättandet och var spridda på ett stort antal ämnen och genrer. I rat 3, när projekten fått en producent ombord och gjort avtal och överenskommelser med en tv-kanal, var projekten i kriminalgenren tydligt i majoritet. En effekt av stödet är att producenter och produktionsbolag friare och i större utsträckning kunnat lägga resurser på lång utveckling av dramaserier vilket i förlängningen bidragit till att stärka bolagen.

Stödet infördes i och med 2013 års filmavtal. Då befintliga medel i större utsträckning bedöms fylla ett större behov för utveckling av filmen i olika format är det från och med första januari 2017 inte längre ett av Filminstitutets stöd för utveckling och produktion.

Filmavtalet 2013–2016

2013 trädde ett nytt filmavtal i kraft, ett avtal som visade sig bli det sista och som efter en förlängning sträckte sig till sista december 2016. Avtalet skapades av Harry Schein och det första började gälla 1963. Sedan dess har avtalet omförhandlats vid fem tillfällen, senast 2013. Efter 53 år är det nu dags för en helstatlig filmpolitik.

I det sista avtalet infördes några nya stöd. Bland annat infördes automatstödet som innebar att cirka 30 miljoner kronor överfördes

Efter 53 år avslutades det filmavtal som Harry Schein grundade. Nu är det dags för en helstatlig filmpolitik.
Foto: AB Text & Bilder / Filminstitutets bildarkiv

från långfilmskonsulenternas budget för att skapa utrymme för stödet eftersom inga nya pengar tillfördes. Drygt 18 miljoner kronor gick till det nya dramaseriestödet, ett stöd som fördelades som utvecklingsstöd, och dessutom infördes producentstödet som ett nytt efterhandsstöd direkt riktat till produktionsbolagen. 15 miljoner kronor flyttades från PRS för att finansiera detta stöd men det överfördes även 20 miljoner kronor från förhandsstödet till efterhandsstödet. I en framtid vore det mycket olyckligt att minska efterhandsstödet men om inte mer medel tillförs till förhandsstödet kan en återgång till tidigare fördelning övervägas. Det kan få konsekvenser för filmbranschen och dess möjlighet att hitta extern finansiering, men med befintliga resurser till förhandsstöd är det redan nu problematiskt att lyckas med alla uppdrag som omfattar bland annat jämställdhet, breddad representation, film för barn och unga och andra målgrupper, bred publik film och film som ska lyckas på utländska festivaler och spridas över världen.

Utfallet av automatstödet har inte varit det förväntade och på grund av låga besökssiffror för flera av filmerna genomfördes en del förändringar i både riktlinjer och arbetssätt från och med första januari 2016 som förhoppningsvis leder till filmer med besökssiffror över 250 000 vilket är ett av kraven för stödet.

Dramaseriestödet har under fyra år fördelat nära 84 miljoner kronor till 209 projekt. Hittills har tolv projekt därefter gått i produktion och visats på tv eller vod.

Producentstödet tillräknas huvudproduktionsbolaget och faller ut då bolaget påbörjar ett nytt filmprojekt där pengarna investeras. Stödet har en mer långsiktig verkan och i dagsläget har 38 stöd beviljats och drygt elva miljoner kronor har hittills betalats ut.

Förändringar gjordes under perioden även i lanseringsstöd till svensk långfilm, där nu alla filmer som beviljas produktionsstöd är garanterade lanseringsstöd. Ett spridningsstöd av långfilm för hela landet ersatte parallellkopiestödet och det nya stödets syfte är att biografer i hela landet ska få tillgång till ny, värdefull film.

Under avtalsperioden 2013–2016 har stöd fördelats till filmer av olika längd och genrer. Sammantaget har 404 filmer fått produktionsstöd. Dessa fördelar sig i sin tur på 229 kortfilmer, både spelfilm och dokumentär, 30 filmer av olika längd via Moving Sweden, 70 långa dokumentärer, 20 spelfilmer via automatstöd

och 55 långa spelfilmer med stöd från konsulent. Filmavtalets mål om att produktionsstöd ska spridas jämnt mellan könen för konsulentstödda filmer över tid uppnåddes under avtalsperioden. Det publikrelaterade stödet, PRS, uppgick under perioden till totalt 330 miljoner kronor.

Under avtalsperioden har marknadsandelen för svensk film legat relativt högt med en topp 2014 på 25 procent. 2015 sjönk andelen till 20 procent och 2016 har den sjunkit ytterligare och hamnar på 15 procent. Genomsnittet för hela avtalsperioden är 22 procent vilket är detsamma som det varit under de båda andra avtalsperioderna under 2000-talet. Från det första avtalet fram till och med 1990-talet var den genomsnittliga marknadsandelen under avtalsperioderna under 20 procent.

	2013	2014	2015	2016
Totala besök svensk film	4 116 517	4 089 637	3 402 126	2 682 651
Svensk marknadsandel	24,8 %	25,1 %	20,0 %	15,1 %

Antal svenska långfilmer som haft premiär på biograf de här åren har legat mellan 45 till 50 filmer per år varav 12–20 varit långa dokumentärer. Den mest framgångsrika svenska filmen under perioden är *En man som heter Ove* i regi av Hannes Holm med totalt drygt 1,7 miljoner biobesök. På en god andra plats kommer *Hundraåringen som klev ut genom fönstret och försvann*, i regi av Felix Herngren med nära 1,6 miljoner biobesökare. Trea på periodens topplista för biografbesök är *En underbar jävla jul* i regi av Helena Bergström med knappt 720 000 besök.

Vad gäller mottagandet hos de svenska filmkritikerna visar Filminstitutets betygsindex att den svenska film som fått bäst kritik under perioden är *Återträffen* (2013) av Anna Odell som fick 4,33 i snitt. Det är också det bästa betyg någon svensk film fått sedan detta index togs i bruk 2007. *Tjuvheder* (2015) i regi av Peter Grönlund fick 4,17 och *Tusen bitar* (2014) av Magnus Gertten och Stefan Berg fick 4,14. 2016 års bästa film enligt svenska filmkritiker är *Jätten* av Johannes Nyholm med 4,01 i snitt.

I filmavtalet fanns två mål som gäller svensk film i utlandet: den ska vara representerad i tävlingssektionerna i Berlin och Cannes och den ska även finnas representerad på de tio viktigaste filmfestivalerna i världen. Vad gäller det första målet har svensk film tävlat i Cannes ett år, 2016, då två kortfilmer, *Madre* av Simón Mesa Soto och *Fight on a Swedish Beach!!* av Simon Vahlne, tävlade i den officiella kortfilmssektionen. Ingen svensk film har deltagit i tävlingssektionen i Berlin under perioden. Det andra målet avseende representation på de tio viktigaste filmfestivalerna uppfylldes 2013, 2014 och 2016, medan det 2015 saknades svensk film i tävlan på festivalen i Annecy. Vid övriga nio festivaler på listan var svensk film representerad samtliga år.

 Andelen filmer med fler än 100 000 biobesök och över 3 i kvalitetsindex är en av flera indikatorer på svensk films kvalitet.

Värt att notera är också att Malik Bendjellouls *Searching for Sugar Man* fick en Oscar för bästa dokumentär 2013, Roy Andersson vann ett Gulddlejon i Venedig för *En duva satt på en gren och funderade på tillvaron*, Nima Sarvestani och Maryam Ebrahimi film *Frihet bakom galler* vann en Emmy för bästa dokumentär och Sanna Lenkens film *Min lilla syster* och Beata Gårdelers *Flocken* båda vann en Kristallbjörn i Berlin 2015 för bästa barn- respektive ungdomsfilm. Under 2016 har Sara Jordanös dokumentärfilm *Kiki* vunnit en Teddy Award för bästa dokumentär i Berlin och visats på mer än 50 festivaler. Eva von Bahr och Love Larson nominerades till en Oscar för bästa smink i både *Hundraåringen som klev ut genom fönstret och försvann* av Felix Herngren och *En man som heter Ove* av Hannes Holm. Den senare blev dessutom nominerad till en Oscar för bästa icke engelskspråkiga film. Sammantaget har perioden varit den mest framgångsrika av alla avtalsperioder för svensk film på utländska festivaler.

Kvalitetsindikatorer för stödgivningen

Under 2016 fortsatte också arbetet med att ta fram fler kvalitetsindikatorer för att beskriva resultat och effekter av stödverksamheten. Det handlar om att beskriva effekter av stödgivningen generellt och framför allt att utarbeta indikatorer som beskriver resultatet av stödgivningen till ny svensk film. De övergripande målsättningar som formulerades i filmpropositionen konkretiseras i uppföljningsbara mål till vilka förslag på indikatorer tas fram.

För uppföljning av de mål som har funnits i filmavtalet och som har omsatts i mål för arbetet med att stärka den svenska filmen har bland annat utfallet för två mått använts: Dels antal biobesök som ett mått på kvalitet sett ur publikens perspektiv. Dels en kombination av betygsindex (baserat på recensioner i olika medier) och festivalindex (baserat på en bedömning av filmernas festivaldelta-gande) som ett mått på kvaliteten utifrån professionella bedömare. Betygsindex varierar från 0 till 5 och festivalindex mellan 0 och 2, det ger sammantaget en skala från 0 till 7.

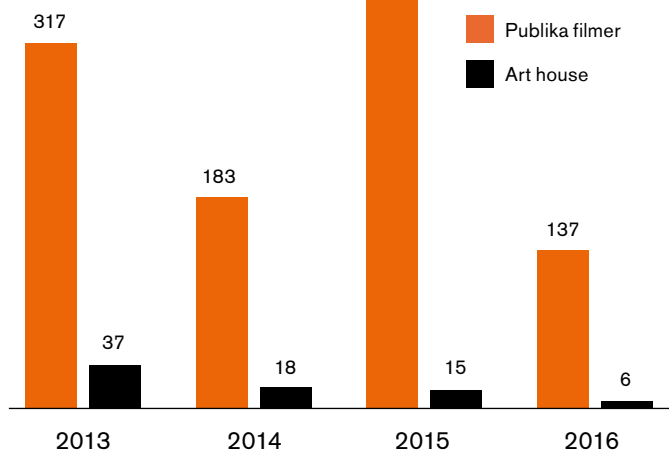
I diagrammen på nästa sida redovisas utfallet för dessa två mått för de långa spelfilmer med produktionsstöd, konsulentstöd såväl som automatstöd, som har haft premiär under den senaste avtalsperioden. För att kunna dra slutsatser om olika typer av film, utifrån hur stor publik de siktar på, redovisas genomsnitt för filmer med en förväntad publik över respektive under 100 000 besök, här benämnt publika filmer och art house.

I utvärderingen av de stödda filmernas framgångar kan dessa mått också kombineras för att till exempel visa hur stor andel av de filmer som når över 100 000 besök som också når ett kvalitetsindex över tre. I tabellen redovisas detta för de långa spelfilmer med produktionsstöd som hade premiär 2013–2016.

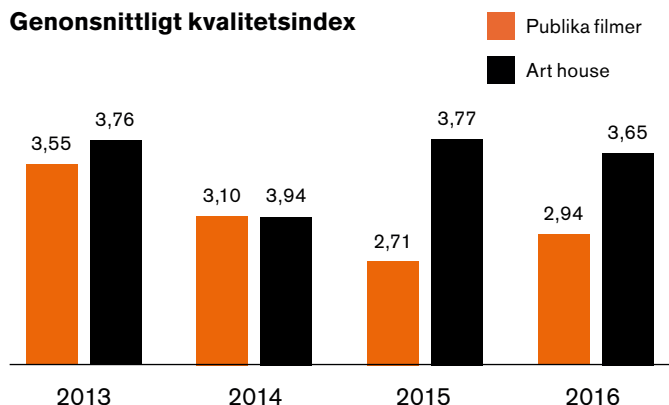
Premiärår	2013	2014	2015	2016
Antal filmer med över 100 000 biobesök	10	7	5	3
Andel med kvalitetsindex över 3	70 %	29 %	60 %	33 %

Trenden är till stor del ett resultat av de stöd som delades ut till publika filmer 2013–2014. Dessa stöd var till övervägande del

Genomsnittlig publik, tusental

Genomsnittligt kvalitetsindex

automatstöd, som tog 30 procent av budgeten för förhandsstöd till lång spelfilm. Automatstödet hade som syfte att stödja filmer som skulle locka en stor biopublik. Hälften av dessa filmer misslyckades med det uppdraget. Övriga premiärsatta filmer 2015–2016 med stöd hade fått konsulentstöd och bestod till övervägande del av filmer vars syfte snarare var att behandla angelägna ämnen och få festivalframgångar än att dra stor biopublik. Samtidigt har eftermarknaden, köp/hyr av främst dvd, näst intill utplånats och piracy-problematiken har inte fått någon lösning. Detta medför en ökad risk för finansörer att återfå investerade medel vilket har lett till ökade krav på säkra kort, och ingen vet riktigt hur ett säkert kort ser ut. Få filmer får därför full finansiering och kan genomföras. Tillsammans med att flera av automatstödsfilmerna inte uppnått målsättningarna är det skälet till det låga antalet filmer med en biopublik över 100 000 under de senare åren.

Automatstödet förändrades 2016 till att även ta hänsyn till kvaliteten. Samtidigt har en övergripande styrning av konsulentstödet utvecklats med tydligare mål för vad de konsulentstödda filmerna ska uppnå. Syftet är att säkerställa att publika filmer inte missgynnas och att bidra till en bredd i repertoaren. Prognosen för 2017–2018 ser bättre ut.

I det fortsatta arbetet ska dessa mått utvecklas och utvärderas tillsammans med branschen med utgångspunkt i frågan hur väl de fångar de målsättningar som finns för stödgivningen. Valet av indikatorer för uppföljning beslutas efter samråd med råden för utveckling och produktion respektive spridning och visning.

Jämställdhet i stödgivningen

Sedan 2013 års filmavtal har Filminstitutet i uppdrag att fördela förhandsstöden till svensk film jämt mellan könen med utgångspunkt i antal projekt som får stöd. Målet gäller för långfilm, barn- och ungdomsfilm respektive kort- och dokumentärfilm och avser manusförfattare, regissör och producent. Antalet filmer som får stöd inom respektive kategori varje år är relativt begränsat och det är därför mest meningsfullt att utvärdera målet över längre tidsperioder. I nedanstående tabeller redovisas därför andelen kvinnor som fått stöd per år de fyra senaste åren tillsammans med andelen för hela den sista avtalsperioden 2013–2016.

Vi kan vid avtalsperiodens slut konstatera att målet om jämställd fördelning av stödet, mätt som antal projekt av vardera könet som får stöd, är uppfyllt om vi tillåter en marginal på plus/minus fem procentenheter. Det gäller för alla stödkategorier utom för automatstödet där bara producent hamnar inom denna marginal medan andelen projekt med en kvinna som regissör och manusförfattare endast är 20 procent. För kategorin kort dokumentärfilm är andelen kvinnor närmare 60 procent för alla tre kategorierna.

De fyra senaste årens fördelning av produktionsstöd till lång spelfilm efter beslut av konsulent (andel kvinnor)

	2013	2014	2015	2016	2013–2016
Antal filmer	13	14	14	13	54
Regi	38 %	50 %	43 %	65 %	49 %
Manus	46 %	61 %	32 %	38 %	44 %
Producent	62 %	69 %	44 %	42 %	54 %

Sedan införandet av automatstödet i det senaste filmavtalet har 13–14 långa spelfilmer per år fått produktionsstöd av konsulent. Som framgår av tabellen finns det variationer mellan åren men sett till hela perioden är andelen kvinnor nära eller strax över 50 procent för alla tre kategorierna.

De fyra senaste årens fördelning av automatstöd till lång spelfilm (andel kvinnor)

	2013	2014	2015	2016	2013–2016
Antal filmer	5	6	5	4	20
Regi	0 %	17 %	60 %	0 %	20 %
Manus	0 %	33 %	37 %	0 %	19 %
Producent	40 %	42 %	60 %	38 %	45 %

När det gäller de sammanlagt 20 filmer som fått automatstöd är andelen kvinnor lägre sett till hela perioden även om 2015 innebar en betydande förbättring i detta avseende jämfört med tidigare år. Det begränsade antalet filmer gör att enstaka titlar får stor inverkan.

De fyra senaste årens fördelning av produktionsstöd till lång dokumentärfilm (andel kvinnor)

	2013	2014	2015	2016	2013–2016
Antal filmer	14	21	21	14	70
Regi	43 %	47 %	45 %	56 %	47 %
Manus	46 %	47 %	43 %	56 %	47 %
Producent	50 %	38 %	69 %	57 %	54 %

Dokumentärfilm, såväl kort som lång, har haft en bättre balans mellan män och kvinnor under längre tid. Det visar sig också i att variationen mellan åren inte är lika stor. För de 70 långa dokumentärfilmer som fått konsulentstöd ligger andelen kvinnor strax under 50 procent för regi och manus, medan drygt 50 procent av producenterna varit kvinnor.

De fyra senaste årens fördelning av produktionsstöd till kort dokumentärfilm (andel kvinnor)

	2013	2014	2015	2016	2013–2016
Antal filmer	22	32	21	15	90
Regi	61 %	55 %	64 %	47 %	57 %
Manus	64 %	56 %	64 %	50 %	59 %
Producent	64 %	61 %	49 %	58 %	58 %

Sammanlagt har 90 korta dokumentärfilmer fått stöd och för dessa ligger andelen kvinnor nära 60 procent för alla tre kategorier.

De fyra senaste årens fördelning av produktionsstöd till kort spelfilm (andel kvinnor)

	2013	2014	2015	2016	2013–2016
Antal filmer	43	26	25	38	132
Regi	48 %	44 %	50 %	42 %	46 %
Manus	44 %	46 %	54 %	34 %	43 %
Producent	56 %	54 %	49 %	58 %	55 %

Redan vid periodens början var fördelningen mellan män och kvinnor relativt jämn också för den korta spelfilmen. Och under de fyra senaste åren har variationerna inte heller varit stora även om stödfördelningen 2016 innebar att andelen projekt med kvinnor som regissör eller manusförfattare sjönk jämfört med året innan. Sett till hela perioden är andelen kvinnor något under 50 procent för regissör och manusförfattare, medan den är drygt 50 procent för producenter.

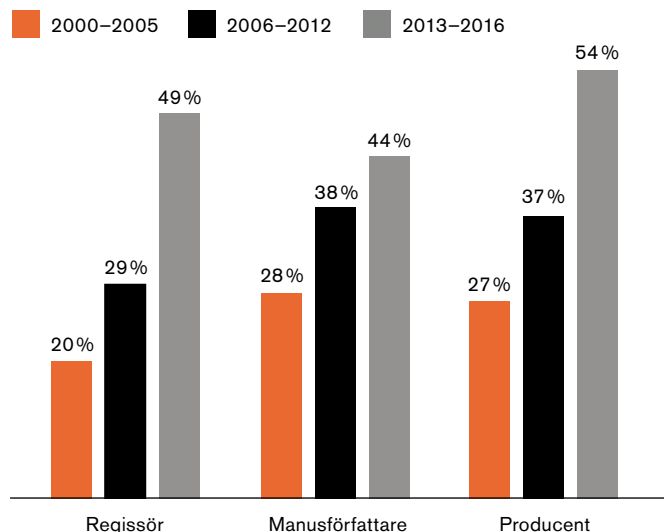
De fyra senaste årens fördelning av stöd till Moving Sweden (andel kvinnor)

	2013	2014	2015	2016	2013–2016
Antal filmer	1	8	10	11	30
Regi	0 %	29 %	80 %	45 %	51 %
Manus	0 %	44 %	80 %	47 %	56 %
Producent	0 %	38 %	65 %	64 %	55 %

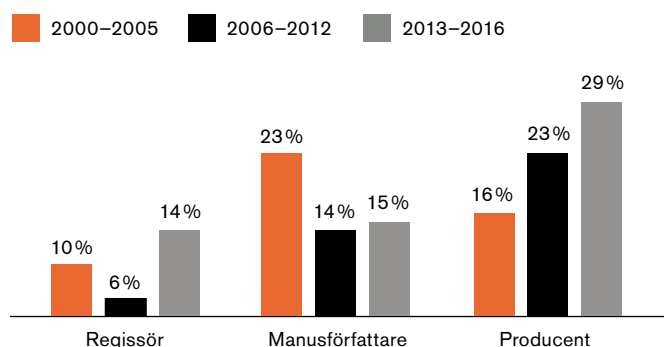
Mottagarna av stöd inom ramen för Moving Sweden är till stor del unga filmare. Det är därför särskilt glädjande att stödet under perioden har fördelats närmast jämnt mellan kvinnor och män, med en liten övervikt för kvinnor. I och med att relativt få projekt får stöd varje år blir variationen mellan åren förhållandevis stor. En viktig del av Moving Sweden är dess fokus på utveckling. Intressant att notera är att såväl ansökningar som beviljade stöd till utveckling också fördelas sig jämnt mellan kvinnor och män.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Filminstitutet i och med de beslut som fattats under 2016 nått målet för olika typer av stöd. Det finns förstås variationer mellan åren och ett visst år kan stödbesluten gälla män eller kvinnor i större utsträckning. Sett över längre tid, då antalet projekt blir fler, visar resultaten på en positiv utveckling när det gäller jämställdheten. I det fortsatta arbetet tillkommer mål om att stödgivningen också ska utgå från ett mångfaldsperspektiv. Detta arbete har inletts och vi avser att återkomma med redovisning av resultat och belysa fler perspektiv när det är möjligt att summera längre perioder.

Filmer med konsulentstöd

Filmer utan konsulentstöd

Diagrammen ovan visar, för de tre senaste avtalsperioderna, andelen kvinnor för de tre huvudfunktionerna för de långa spelfilmer som fått konsulentstöd (utifrån vilket år de fått stöd) och motsvarande för övriga långa spelfilmer som haft premiär (utifrån filmernas premiärår). Som vi konstaterat är det tydligt att Filminstitutets fokusering på jämställdhet har effekt. Jämställdheten har förbättrats avsevärt mellan de olika perioderna för de filmer som får stöd av konsulent. Men det är också tydligt att den är betydligt sämre för filmer som görs utan sådant stöd. Det pekar på behovet av ett fortsatt fokus och samarbete med branschen för att få till stånd en förbättring för all svensk film.

Talangutveckling och FILM:16

Under året har Filminstitutet låtit utreda hur organisationen i framtiden på bästa sätt kan stärka befintliga strukturer, främst regionalt gällande talangutveckling. En kartläggning presenterades i början av 2017 och dess slutsatser kommer att vara en del i det pågående arbetet med framtidens utvecklings- och produktionsstöd. I olika former har Filminstitutet samarbetat med regionerna kring en mötesplats för unga filmare från hela landet. Under namnet FILM:16 bjöds ett begränsat antal unga filmare från varje region in till en inspirationshelg i Filmhuset. Förutom att de visade sina filmer för varandra, medverkade tre filmregissörer som delade med sig av sina erfarenheter; Peter Grönlund, Amanda Kernell och David Nzinga.

Andelen av manusförfattare, regissörer och producenter som är kvinnor i filmer med och utan stöd är **en indikator på betydelsen av Filminstitutets fokusering på jämställdhet.**

Den svenska filmens väg till publiken

Stöd till lansering av svensk långfilm

Syftet med stödet är att öka synligheten för svensk film och därigenom leda till ökad publik. Stödet är fönsterneutralt och ges till lansering av filmen i dess första visningsfönster. Under 2016 har 13,4 miljoner kronor fördelats till 49 filmer. Av dessa är 15 dokumentärer och 34 spelfilmer varav elva filmer riktar sig till barn och unga.

Femton distributörer beviljades stöd under året vilket är en minskning från 2015 då det var 17. Trenden att producenten själv agerar distributör fortsätter. Detta gäller främst dokumentärfilmer men två stöd har beviljats för spelfilmer som distribuerats av producenten.

I en ambition att ytterligare stärka svensk films möjlighet att nå ut har ett utvecklingsstöd, kallat fas 1, införts under 2016. Stödet kan sökas för delar av lanseringen som behöver lång framförhållning. Sex filmer har beviljats detta stöd varav en även hunnit beviljas det större lanseringsstödet benämnt fas 2. För få av de filmer som beviljats stöd i både fas 1 och fas 2 har ännu haft premiär och det är därför för tidigt att kunna se effekter av denna förändring.

För att svensk film ska klara utmaningen att nå fler i Sverige måste fler filmer med ett brett anslag och relevans för större publikgrupper produceras. Men i utmaningen ligger också behovet av lanseringsresurser och konkurrensen med breda amerikanska filmer som lanseras globalt med jämförelsevis enorma marknadsföringsresurser.

En förändring som gjordes 2015 var att alla filmer som fått produktionsstöd är berättigade till stöd. En effekt av denna förändring är att fler filmer är automatiskt berättigade lanseringsstöd och därför har antalet titlar som fått stöd ökat. Samtidigt har budgeten för stödet legat kvar på samma nivå. Effekten är med andra ord att fler får dela på samma kaka. Detta leder till att stödet är för lågt för att bidra till att stärka kampanjerna så att dessa kan ha någon effekt på marknaden. Budgeten skulle därför behöva utökas ytterligare för att lanseringskampanjerna ska ha tillräcklig kraft för att generera ökad biopublik till svensk film.

Biografintäkter är fortsatt den största intäktskällan för film i allmänhet varför förutsättningarna att nå ut på biografmarknaden är oerhört viktiga för hela den svenska filmbranschen. SF Bio dominerar biografmarknaden med biografer i alla större städer och drygt 60 procent av marknaden. Bolaget äger även 49 procent av Svenska Bio som har biografer i större och mellanstora svenska städer och knappt 20 procent av den totala marknaden. Dessa bolag har stark ställning gentemot distributörer och dominansen blir nu ännu starkare när AMC, som är en stor internationell aktör, tar över ägarskapet av Nordic Cinema Group och därmed SF Bio och deras del i Svenska Bio.

Både på SF Bio och Svenska Bio dominerar film från USA och Storbritannien utbud och försäljning, den står för cirka 75 procent av intäkterna hos båda företagen. Den här dominansen lär inte minska framöver. Svensk film stod 2016 för knappt tolv procent respektive 18 procent av intäkterna på dessa biografer. Svensk film som inte bedöms vara kommersiell har svårt att få visningar på de stora kedjorna och det kommer inte att bli enklare i och med

ägarbytet. Undantaget är möjligen de svenska kommersiella filmer, som exempelvis *En man som heter Ove* av Hannes Holm och *Hundraåttåringen som smet från notan och försvann* av Felix och Måns Herngren, vilka troligtvis kommer att kunna få bättre spelningar. Vår prognos är att det kommer att behövas väsentligt mer medel för att bidra till att den svenska filmen når sin publik på biograf och andra plattformar.

Uppgifter om stöd till lansering av svensk långfilm

	2013	2014	2015	2016
Beviljade stöd	30	39	48	49
Distributörer	8	12	17	15
Beslutat stöd (kronor)	8 525 000	12 085 000	12 300 000	13 435 000

Stöd till spridning av svensk kortfilm

Stödet till spridning av svensk kortfilm har som syfte att öka publiken och 2016 såg vi resultatet av de ändringar som gjordes i stödet 2015. Ändringarna innebar en ökad prioritering som ledde till större stöd till aktörer som samlar och sprider flera kortfilmer istället för enskilda stöd till enstaka titlar. Omgörningen av stödet har resulterat i att fler kortfilmer finns tillgängliga via vod. Antalet kortfilmer som visas på biograf ligger samtidigt i stort sett kvar på samma nivå som tidigare. De medel som har fördelats under året, 970 000 kronor, har till största del gått till tillgängliggörande av filmerna. Det saknas dock fortfarande resurser att marknadsföra satsningarna för att öka kännedomen av filmerna mot slutkonsument.

Folkets Bio är en aktör som arbetat länge med att tillgängliggöra kortfilm via biografvisningar. Från och med 2015 har stödet använts till att också tillgängliggöra deras kortfilmer, både nya och äldre, online. De 700 000 kronor som totalt har fördelats till Folkets Bio under 2015 och 2016 har, förutom ett antal biografvisningar, möjliggjort att 130 svenska kortfilmer nu finns tillgängliga att se gratis online och fler titlar tillkommer under 2017. Även Draken Film har beviljats stöd för satsningen att sprida kortfilm via sin digitala plattform. Det är ännu för tidigt att dra slutsatser om effekterna av dessa satsningar vad gäller publik.

Endast en enskild kortfilm har beviljats stöd, 100 000 kronor. Det är virtual reality-projektet *Oh Deer* av Peter Pontikis från Borderline Films som ingick i kortfilmssatsningen *It's Alive*. Det är det första vr-projektet som beviljats produktionsstöd och lanserings- och spridningskonceptet skiljer sig markant från traditionell kortfilm. Det är ny mark för både kreatörer, sökanden och stödgivare och innebär en viss grad av experimenterande, vilket är förklaringen till den relativt höga summan till en enstaka film. Utvärdering av både detta enskilda stöd och kommande vr-projekt får avgöra hur spridningsstöd till denna typ av projekt i framtiden ska hanteras.

Övriga sökande är aktörer som arrangerade visningar i samband med den årliga Kortfilmsdagen som ägde rum 21 december. 19 arrangörer och 13 biografer fick små stöd (max 10 000 kronor) för att anordna kortfilmsvisningar under Kortfilmsdagen 2016. Den senare är en nationell satsning som Filminstitutet startade 2014. Syftet är att etablera Kortfilmsdagen i Sverige, öka antalet biografer och andra visningsplatser som visar kortfilm och

Under 2016 valdes svenska kortfilmer in i huvudtävlan på en rad av världens främsta festivaler. Bland annat *Moms on Fire*, *Madre* och *Hoppornet*. Foto: Momento Film/Evidencia Film, foto: Tim Maarse/Altofilm, foto: Axel Danielson och Maximilien Van Aertryck.

därmed långsiktigt öka publiken för kortfilm. Kortfilmsdagen har efter tredje året hunnit bli en etablerad satsning som är uppskattad av såväl arrangörer, biografer som publik. Satsningen fick också stort genomslag i landsortspress och i sociala medier.

Uppgifter om stöd till spridning av svensk kortfilm

	2013	2014	2015	2016
Beviljade stöd	23	38	32	23
Stödmottagare	14	12	33	28
Beslutat stöd (kronor)	1 189 000	1 294 000	1 086 500	978 500

Svensk film i utlandet

Internationella filmfestivaler

Intresset för svensk film är fortsatt stort ute i världen och efterfrågan från internationella filmfestivaler är hög. Filminstitutet prioriterar bland festivalerna för att kunna göra ett bättre lanseringsarbete på de festivaler där filmerna får störst genomslag och för att kunna erbjuda de viktigaste festivalerna högre premiärstatus. 2016 uppnåddes målet att svensk film ska visas på de av Filminstitutet tio högst prioriterade festivalerna: Cannes, Berlin, Venedig, Toronto, Sundance, Locarno, Busan, Idfa, Clermont-Ferrand och Annecy.

2016 skickade Filminstitutet svensk lång spelfilm till 134 internationella festivaler. Det kan jämföras med 141 festivaler 2015 och 224 festivaler 2014. En av de största festivalframgångarna under året var *Efterskalv* av Magnus von Horn, som hade premiär redan i Cannes 2015. Vid sidan av *Efterskalv* var de mest festivalvisade filmerna *Den allvarsamma leken* av Pernilla August, *Yarden* av Måns Månsson och Catti Edfelts och Lena Hanno Clynes *Siv sover vilse*. Två filmer stod ut från mängden vad gäller prestigefulla festivaler: *Sameblod* av Amanda Kernell och *Jätten* av Johannes Nyholm. *En man som heter Ove* av Hannes Holm tilldelades en European Film Award för bästa komedi och blev i januari 2017 en av de filmer som nominerades till en Oscar som bästa icke engelskspråkiga film. En orsak till att antalet festivaler har minskat sedan 2014 är att många filmer fortfarande hanteras av filmernas säljbolag. 2014 skrevs det in i produktionsstödsavtalen att Filminstitutet förbehåller sig rätten att festivaldistribuera

filmer som fått produktionsstöd. Denna ändring har ännu inte fått fullt genomslag. Flera av de mest framgångsrika filmerna fick sitt stöd innan denna förändring infördes.

Medan Filminstitutet skickade långa spelfilmer till färre festivaler än vanligt under 2016, steg antalet festivaler för lång dokumentärfilm från 112 (2015) till 160 (2016). Det var främst två titlar som stod för ökningen: *Kiki* av Sara Jordanö och Jerzy Sladkowskis *Don Juan* (Idfa-vinnare från 2015). *Kiki* fick sin världspremiär i tävlan på Sundance och visades sedan i Berlin, där den belönades med HBTQ-priset Teddy Award för bästa dokumentär. *I Called Him Morgan* av Kasper Collin, som hanterades av ett säljbolag, fick en fantastisk festivalstart under hösten och deltog bland annat på festivalerna i Venedig, Telluride, Toronto, New York och London.

2016 valdes svenska kortfilmer in i huvudtävlan på en rad av världens främsta festivaler: Berlin, Cannes, Venedig, Toronto, Sundance, Clermont-Ferrand och Annecy. Bland de mest efterfrågade titlarna fanns *Hoppornet* av Axel Danielson och Maximilien Van Aertryck, *Madre* av Simón Mesa Soto, *Mamma vet bäst* av Mikael Bundsen och *Moms on Fire* av Joanna Rytel. Den senare tilldelades en Teddy Award för bästa kortfilm i Berlin. *Amalimbo* Juan Pablo Libossart nominerades till en European Film Award efter att ha blivit prisbelönad i Venedig. Två svenska filmer var med i huvudtävlan i Cannes och utgjorde därmed en femtedel av de utvalda filmerna. Filminstitutet arbetade under året aktivt med cirka 25 långa spelfilmer, 25 dokumentärer och 40 kortfilmer.

Antal internationella filmfestivaler som Filminstitutet skickat nya svenska filmer till

	2013	2014	2015	2016
Spelfilm	218	224	141	134
Dokumentärfilm	122	110	112	160
Kortfilm	172	154	136	150

Svenskt filmarv fortsätter att vara efterfrågat utomlands, inte minst svensk stumfilm. I februari visades åtta svenska restaurerade stumfilmklassiker under rubriken "École suédoise: lyrisme de la nature" på Cinémathèque française i Paris, inom ramen för restaureringsfestivalen *Toute la mémoire du monde*. Såväl analog som digitala kopior ur Filminstitutets filmarkivs samlingar

Internationellt lanseringsstöd – antal stöd och beslutat stöd (kronor)

	2013		2014		2015		2016	
	Antal stöd	Beslutat stöd	Antal stöd	Beslutat stöd	Antal stöd	Beslutat stöd	Antal stöd	Beslutat stöd
Spelfilm	16	1 399 000	15	1 965 000*	23	1 840 152	15	1 145 833
Dokumentärfilm	21	1 055 000	23	715 000	22	937 954	23	843 646
Kortfilm	25	914 000	19	473 000	20	679 114	36	1 159 202

visades, och företrädare för arkivet föreläste om svensk stumfilms- och arkivhistoria samt introducerade visningarna. Inte minst uppskattad var visningen av den digitalt restaurerade *Körkarlen* av Victor Sjöström från 1921, som var festivalens avslutningsfilm. Under hösten visades ett program med sju svenska stumfilmer, såväl klassiker som mindre kända verk, på National Film Center i Tokyo och på Museum of Kyoto. Under arkivfestivalen Il cinema ritrovato i Bologna presenterades arkivets arbete med att digitalt restaurera *Balettprimadonnan* av Mauritz Stiller från 1916, efter det att nyupptäckt material till filmen återfunnits i Madrid, vilket rönt stor uppskattning. Med anledning av hundraårsjubileet visades också *Vingarne* av Stiller från 1916 – en av historiens första gayfilmer – under festivalen. Nyrestaurerade svenska filmklassiker visades under året också på arkivfestivaler i San Francisco, Belgrad och Bonn. Filmarkivet sänkte i slutet av året sina hanteringsavgifter för utlån av svensk film ur samlingarna, som ett led i att förenkla spridningen av svensk film utomlands. En del av de filmer som nu digitaliseras förses med engelsk text, vilket också ökar möjligheterna till spridning av svenskt filmarv till festivaler och biografer i utlandet. Behovet av textning är dock större än vad budgeten medger.

Internationellt lanseringsstöd och filmexport

För att öka uppmärksamheten kring filmer som blivit uttagna till de viktigaste filmfestivalerna tilldelas de ett särskilt stöd för internationell lansering. Stödets omfattning varierar mellan åren beroende på vilka filmer som blir aktuella för festivallansering. 2016 delades förhållandevis få lanseringsstöd ut till lång spelfilm, främst på grund av att färre filmer med potential att bjudas in till lanseringsstödsberättigande festivaler hade premiär. Antalet lanseringsstöd till dokumentärfilmer låg på ungefär samma nivå som föregående år, medan antalet stöd och den totala summan till kortfilm ökade markant 2016. Detta berodde främst på att fler filmer kom in på festivaler som berättigar höga stödbelopp.

Framgångarna för svensk film kan också mätas i den svenska filmexporten, även om resultatet av insatserna för att sälja svensk film inte är lätt att bedöma då det är svårt att få fram verifierbara uppgifter. 2016 uppnåddes Filminstitutets relativt högt ställda mål att minst 20 svenska filmer ska säljas till utlandet. Minst 24 långfilmer såldes för distribution i andra länder, varav 14 spelfilmer och tio dokumentärer. Dessutom såldes minst åtta svenska kortfilmer till utländska tv-kanaler och distributörer.

De filmer som såldes för högst belopp var kommande *Borg/McEnroe* av Janus Metz Pedersen, och de sedan tidigare lanserade *En man som heter Ove* av Hannes Holm och *I Called Him Morgan* av Kasper Collin. Värt att notera i sammanhanget är även framgångarna för *En man som heter Ove* i USA, där filmen blev

den tredje mest sedda svenska filmen någonsin på amerikanska biografer, efter *Män som hatar kvinnor* av Nils Arden Oplev och Ingmar Bergmans *Fanny och Alexander*. Under året såldes svenska långfilmer till över hundra länder, varav USA och Tyskland var de länder som betalade i särklass mest för svensk film.

Konkurrensen på den internationella marknaden för försäljning av filmrättigheter har blivit allt hårdare. Utvecklingen har lett till att flera europeiska länder på senare år har infört internationella distributionsstöd för att stärka det egna landets filmexport. Eftersom ett av filmpolitikens mål är att svensk film ska spridas alltmer utomlands finns det behov för att ett sådant stöd inrättas även i Sverige.

Svenska fokus

2016 genomförde Filminstitutet fem fokus för svensk respektive nordisk film på marknader som anses särskilt intressanta. Sverige var fokusland på Krakow Film Festival i maj. Fokuset innehöll 38 kort- och dokumentärfilmer, en paneldiskussion om svensk dokumentärfilm och ett samproduktionsforum. Clermont-Ferrand International Short Film Festival, världens främsta festival för kortfilm, arrangerade ett stort svenskt fokus i februari. 31 svenska filmer visades på festivalen och ett antal regissörer var på plats och presenterade sina filmer. På schweiziska Winterthur International Short Film Festival, en av Europas viktigaste festivaler för kortfilm, ordnades ett nordiskt fokus. Många svenska filmer visades och en svensk delegation var på plats för att presentera filmerna och medverka i seminarier.

Eftersom det har visat sig att nordiska fokus ofta ger större effekt medialt, publikmässigt och som mötesplats för branschen arrangerades årets två fokus på lång spelfilm i samarbete med de andra nordiska filminstituten. I oktober anordnades ett nordiskt fokus på Film Fest Gent i Belgien och i december på Dubai International Film Festival. Medan Gent satsade uteslutande på att visa film, där många visningar var utsålda och 1 300 biljetter såldes till de två svenska långfilmerna och ett kortfilmspaket, hade Dubai ett mer ambitiöst nordiskt program där tyngdpunkten låg på hur Norden och MENA-regionen kan samarbeta mer inom produktion och hur distributionen av film från våra olika delar av världen kan hitta en publik i respektive region. Ett antal nordiska producenter och säljagenter samt representanter för de nordiska filminstituten fanns på plats.

För tionde året i rad hölls Guldbaggegalan på Cirkus i Stockholm. 19 Guldbaggar delades ut samt Biopublikens pris, Årets nykomling och barnfilmspriset Gullspira. I bilden till vänster Niki Tsappos. I förgrunden, högra bilden från vänster: Christian André, Ita Zbronic-Zajt och Maria Sundbom. Foto: Patrik C Österberg

Guldbaggen

Guldbaggen är Sveriges främsta filmpris och delas sedan starten 1964 ut av Filminstitutet för framstående insatser inom den svenska filmen under det gångna året. Totalt har över 500 Guldbaggar delats ut under årens lopp och priskategorierna är, numera, 18 till antalet. Utöver dem delas även Biopublikens pris, Hedersguldbaggen, Årets nykomling och barnfilmsutmärkelsen Gullspira ut.

Filminstitutet ansvarar för hela det komplexa juryarbetet samt nomineringspresskonferens, mingel och galafest i samband med galan som direktsänds i SVT. Arbetet med att utveckla juryarbete och regelverk sker kontinuerligt för att vara aktuellt och uppdaterat. Exempelvis har antalet nomineringar utökats till fyra i skådespelarkategorierna, bästa manus och bästa regi samt till fem nomineringar i kategorin bästa film. Ledamöterna i de sju jurygrupperna har nominerat 55 insatser i 18 kategorier för filmåret 2016. Sedan 2015 anordnas en visningshelg i Filmhuset under våren då publiken gratis kan se de nominerade filmerna. Under visningshelgen 2016 var det totalt 1740 personer på plats och sammanlagt 27 filmer visades.

Guldbaggen och de olika evenemangen med anknytning till priset bidrar till att öka uppmärksamheten för, och till att sprida kännedom och kunskap om, svensk film. Inte minst bidrar den tv-sända prisutdelningen och bevakningen i rikstäckande medier till detta. Detta är det enskilt viktigaste tillfället då Filminstitutet når ut mest effektivt med svensk films framgång till en bred publik i hela landet. För galan som gick av stapeln i januari 2017 och som rör 2016 års filmer genererades 1 180 redaktionella artiklar från den första januari till den första februari (exklusive sociala medier, bloggar och youtubers). Som ett exempel på hur mycket

en blogg kan generera kan nämnas Thomas Sekelius Vlogg med 168 000 visningar under januari 2017.

Guldbaggegalan 2017 följdes av omkring 1,25 miljoner tittare när galan direktsänds i SVT 1, vilket är i nivå med tidigare år. SVT Play (galan på webben) har också en stor publik som når flera unga människor. Det är höga siffror för en tv-sänd gala.

Uppmärksamheten som Guldbaggen ger har också ofta en positiv effekt på vinnarfilmernas tillgänglighet på bio och på hur stor publik de når. Filmer som får en Guldbagge för bästa film, bästa regi eller bästa manus visas ofta åter på biograferna vilket ger en tydlig effekt på filmernas biobesök. Tabellen nedan redovisar hur stor andel av de totala besöken som har infallit efter galan för de som fick en Guldbagge för bästa film de senaste fem åren. För *Efterskalvs* del som knappt visades närmast före galan, utgör besöken efter densamma drygt 50 procent av de totala besöken.

Vår- och höstpresentationer

Under 2016 arrangerade Filminstitutet sina två stora årliga press-evenemang för att marknadsföra all svensk film som ska sättas upp på biograf under vår respektive höst. Dessa evenemang är alltid välbesökta med cirka 350 personer i Filmhusets Bio Victor. Målgruppen är främst press och det är ett utmärkt tillfälle för teamen att visa upp sin film, ofta med både regissör, manusförfattare, producent och skådespelare på plats för att svara på frågor. Utöver medier är det alltid mycket bransch på plats och efter avslutad konferens äger ett mingel rum. Konferencier på vårpresentationen var skådespelaren Cecilia Nilsson och på höstpresentationen journalisten och programledaren Jens von Reis.

Titel	Regissör	Guldbagge för bästa film, år	Premiär	Andel av filmens totala besök som kom efter galan
<i>Apflickorna</i>	Lisa Aschan	2011	2011-09-02	13 %
<i>Äta sova dö</i>	Gabriela Pichler	2012	2012-10-05	44 %
<i>Återträffen</i>	Anna Odell	2013	2013-11-15	36 %
<i>Turist</i>	Ruben Östlund	2014	2014-08-15	18 %
<i>Efterskalv</i>	Magnus von Horn	2015	2015-11-20	54 %

Öka tillgänglig kunskapen om

Visionen är att alla har tillgång till kunskap om film, och ett brett utbud av film i alla fönster.

Digitaliseringen av filmarvet – framtida behov

Regeringens femåriga finansiering av digitalisering av filmarvet passerade halvtid sommaren 2016. Satsningen har möjliggjort att titlar som orättvist glömts bort eller varit ur distribution i decennier har kunnat visas igen. Vårens visningshelg Tystnad! Omtagning! – nu skriver vi om filmhistorien, som var gratis och öppen för allmänheten, är ett exempel på hur digitaliseringen medverkar till nya perspektiv. Då visades ett flertal filmer gjorda under 70- och tidigt 80-tal med debuterande kvinnor som regissörer. En generation filmskapare som sällan uppmärksammas och vars filmer ofta varit otillgängliga för visning. Helgen var även en del av lanseringen av webbplatsen och nordicwomeninfilm.com, en databas med nära 700 namnposter för kvinnor inom filmyrken.

Om själva digitaliseringsprocessen fann sin form under den första halvan av de fem åren så kan vi se att den återstående halvan kommer att handla om hur filmerna ska nå allmänheten på bäst sätt. För att allmänheten ska kunna ta del av filmerna räcker inte biografvisningar, och allt större del av arbetet läggs på att skapa olika versioner av filmerna för olika visningssyften. Det kan till exempel röra sig om att bearbeta en film så att den fungerar för uppspelning på vod, lägga på svenska eller engelska textning eller att tillföra vinjetter och textskyltar på stumfilmer.

De 40 miljoner kronor som beviljats av regeringen för digitalisering av filmarvet har därför kompletterats för detta ändamål och våren 2016 anställdes en medietekniker till det digitala arkivet med syfte att hantera digitalt material som levereras till eller från Filminstitutet. Tjänsten finansieras med Filminstitutets ordinarie anslag och belastar inte digitaliseringens extra medel.

Digitaliseringen och det tillhörande proaktiva informations- och kommunikationsarbetet är en förutsättning för att

” Under 2016 digitaliserades 104 filmer vilket kan jämföras med cirka 70 filmer per år under de första två åren efter verksamhetens start.

Abba – the Movie var en av flera filmer under 2016 där extra arbete lades ner på restaurering. Filmen fyller 40 år 2017. Foto: Anders Hanser

heten till och film

Under våren 2016 anordnade Filminstitutet visningshelgen Tystnad! Omtagning! – nu skriver vi om filmhistorien med ett fullsatt Bio Victor och med Gunnel Lindblom och Lisa Langseth på scen. Helgen var en del av lanseringen av webbplatsen och databasen nordicwomeninfilmm.com. Foto: Christopher Mair

Filminstitutet i framtiden ska kunna uppfylla politikens mål att filmarvet ska vara tillgängligt. Under året genomfördes därför olika omvärldsstudier för att se på olika alternativ för hur film-digitaliseringen, och därmed filmarvsverksamheten, ska kunna bedrivas från 2019 och framåt då nuvarande särskilda anslag upphör. Filminstitutet ämnar återkomma till detta under 2017.

Digitaliseringen

Under 2016 digitaliserades 104 filmer vilket kan jämföras med cirka 70 filmer per år under de första två åren efter verksamhetens start. Målet för året var 70 filmer och den huvudsakliga anledningen till att det överträffades är att Filminstitutet valde att införa olika kvalitativa nivåer för digitaliseringsarbetet. Under 2014 och 2015 genomfördes arbetet i princip på samma sätt oavsett material, men de nya nivåerna tar bättre hänsyn till varje films tekniska förutsättningar.

Under 2016 lades extra stort arbete ner på restaureringen av en handfull filmer. *ABBA – the Movie* av Lasse Hallström fyller 40 år 2017 och det för filmen viktiga ljudarbetet gjordes i samarbete

med musikens upphovspersoner. En annan film som prioriterats var den legendariska stumfilmen *Häxan* av Benjamin Christensen, där ett stort arbete gjordes för att återskapa de färger som filmen hade vid premiären och som gått förlorad i senare omkopieringar av filmen. En tredje film är den moderna klassikern *Fucking Åmål* av Lukas Moodysson som inte funnits tillgänglig digitalt i en version som går att likställa med det analoga originallet. Filmen har varit komplicerad att färdigställa på grund av det speciella sätt som filmen gjordes på, vilket samtidigt gav den dess karaktäristiska utseende.

Filminstitutet har under 2016 också valt att framställa visningsmaterial ämnat för biograf för filmer som digitaliserats och bearbetats av producenterna själva. Ett flertal av Ingmar Bergmans filmer har tidigare digitaliserats av AB Svensk Filmindustri dock utan att visningsmaterial för bio togs fram. För att alla Bergmans filmer ska finnas tillgängliga digitalt 2018 då det är 100 år sedan den världskände regissören föddes, har Filminstitutet därför bearbetat tidigare gjorda digitaliseringar parallellt med att övriga filmer gjorts enligt den vanliga digitaliseringsprocessen.

Pelle Svanslös var den mest bokade filmen i Filminstitutets biodistribution 2016. Foto: Sandrew Metronome

Animerade knattefilmen *Ville och Vilda kanin* var den mest visade titeln totalt sett av de digitaliserade filmerna. Foto: Folkets Bio

Under våren 2016 inköptes och flyttades den filmskanner som Filminstitutet använder för själva digitaliseringen till Filmhuset. Skannern har tidigare varit leasad och fysiskt placerad hos ett postproduktionsbolag i centrala Stockholm. Flytten möjliggör en högre digitaliseringstakt och minskar även transport- och ledtider i arbetet.

Kostnader för digitaliseringen (kronor i tusental)

	2014	2015	2016
Lokaler	506	668	778
Personal	3793	4666	4 940
Teknik	1214	1958	1 931
Övrigt	570	556	517

De digitaliserade filmerna och publiken

Filminstitutet har under 2016 fortsatt att levandegöra det svenska digitaliserade filmarvet tillsammans med filmbranschen. Det har bland annat skett genom medverkan på Göteborgs filmfestival, Biografcentralens barnbiokonferens i Malmö, Folkets Hus och Parkers filmdagar i Kiruna och Umeå Europeiska Filmfestival.

Filminstitutet har också arrangerat egna arrangemang och projekt. Utöver den nämnda helgen Tystnad! Omtagning! – nu skriver vi om filmhistorien lanserades i augusti också programserien Regissörens val i samarbete med Folkets Hus och Parker. Sju internationellt kända regissörer, bland andra Wes Anderson, Agnès Varda och Lars von Trier, presenterade sina svenska favoritfilmer. Programmet visas under 2016 och 2017 på Folkets Hus och Parkers biografier runtom i landet.

Den första januari 2017 fanns 131 av de digitaliserade filmerna i Filminstitutets biografdistribution medan 44 filmer fanns hos fem andra distributörer. Ytterligare 37 filmer fanns digitaliserade, vilka representeras direkt av rättighetsinnehavaren. Bland de andra distributörerna står Folkets Bio i särklass för de flesta biografvisningarna med knattepaket för de yngsta biobesökarna. Övriga filmer som blivit digitaliserade har ännu inte hunnit komma ut i distribution.

De digitaliserade filmerna i Filminstitutets distribution får bred spridning på biografier över hela landet. Det finns också en stor bredd i typ av filmer: film för barn och vuxna, kort- och långfilm, spelfilmer, dokumentärer och experimentfilm. Vi kan konstatera att ett stort antal titlar har visats vid några tillfällen snarare än att det är ett fåtal titlar som står för merparten av bokningarna. 2016 var barnfilmerna i särklass de mest populära, med *Pelle Svanslös* av Stig Lasseby från 1981 i topp. Göteborgs lilla filmfestival, Buff (Barn och ungdomsfilmfestivalen) och Smuff (Små ungers filmfestival) i Malmö samt Umeå Europeiska Filmfestival har alla visat digitaliserade filmer för barn och unga.

I december 2016 fanns ungefär en fjärdedel av de digitaliserade filmerna utgivna på dvd och/eller tillgängliga på minst en vod-tjänst, gratis eller mot betalning. För att få ut de digitaliserade filmerna i större skala på vod har Filminstitutet under 2016 arbetat för att finna samarbeten mellan rättighetsinnehavare och vod-tjänster. Lanseringar sker 2017. Samtal har även inletts med två bibliotekstjänster om möjligheten att få med digitaliserade filmer i kommande e-lånesystem för film. En stor utmaning i att tillgängliggöra filmerna i större skala på vod är rättigheterna. Att förnya avtal för äldre film för att de ska kunna visas i nyare visningsfönster som vod är ofta snårigt och resurskrävande. Det kan vara ett detektivliknande arbete som tar tid. Filminstitutet och filmbranschen behöver hitta gemensamma lösningar för att kunna tillgängliggöra filmarvet i alla visningsfönster. Inledande samtal kring detta har skett.

Önskemål från rättighetsinnehavare och distributörer utgör cirka 20 procent av de utvalda titlarna. De 72 filmer som lämnades ut 2016 för vidareanvändning har getts ut på dvd, släppts på vod, distribuerats på bio, och klipp har använts i dokumentärer och utställningar.

” För att bidra till att filmarvet i ökad utsträckning blir tillgängligt, används och vidareutvecklas, tillgängliggörs delar av Filminstitutets samlingar gratis via Filmarkivet.se.

Fröken Julie (1951) av Alf Sjöberg, vald av Aki Kaurismäki till serien "Regissörens val". Foto: © 1951 AB Svensk Filmindustri

Textning kan öka tillgängligheten till filmarvet väsentligt, framför allt med svensk och engelsk text men även på andra språk. Även syntolkning av filmerna kan vara en möjlighet. Film-institutet har 2015–2017 omprioriterat i befintlig budget för att texta de filmer där textningen ger mest effekt för tillgängliggörandet. 2016 textades 28 filmer på engelska, två barn- och ungdomsfilmer på svenska och elva filmer med utländsk dialog på svenska. För att texta i en mer omfattande skala, med större effekt, krävs dock större finansiering än idag. Fem filmer har också omgranskats för att kunna visas för en yngre publik eftersom gamla åldersgränser inte alltid är aktuella idag.

 Antalet biografvisningar av de digitaliserade filmerna är en indikator på tillgängliggörandet av dessa filmer.

Filmarkivet

Alla producenter av film som erhåller produktions- eller efterhandsstöd från Filminstitutet förbinder sig enligt avtal att leverera säkerhetsmaterial till arkivet som garanterar filmernas långsiktiga bevarande och tillgängliggörande. Under 2016 inkom säkerhetsmaterial till 159 svenska filmer, vilket är en ökning med drygt 50 procent jämfört med närmast föregående år. Det är ett resultat av en aktiv insats där Filminstitutet uppmärksammade

Tillgängliggörande av de digitaliserade filmerna 2016

	2014	2015	2016	Totalt
Antal digitaliserade filmer	62*	79	106	247
varav kortfilmer	9	33	46	88
varav långfilmer	53	46	60	159
Antal biografvisningar av digitaliserade filmer	51	681	1 094	
varav i Sverige	42	582	1 001	
varav i Filminstitutets distribution		65	116	
varav i annan distributörs distribution		454	847	
varav som digitalt arkivutlån		73	38	
varav utomlands	9	89	93	
Tillfällen filmer utlämnats till rättighetsinnehavare för vidare distribution i olika visningsfönster	12	83	71	167

* Inklusive filmer digitaliserade 2013

Länge Leve Filmen-helgen är ett av Filminstitutets mest besökta evenemang under året. Där ingår bland annat rundvandring i Filminstitutets filmarkiv som är en av de populäraste programpunkterna. Här ses filmrestaurerare Jörgen Viman (grön tröja) berätta om vårt filmarkiv. Foto: Christopher Mair

producenterna på deras åtagande vilket gjorde att det under 2016 inkom säkerhetsmaterial från flera års produktioner som släpat efter sedan tidigare år.

Arkivets samlingar har vid sidan av säkerhetsmaterialeveranserna historiskt främst byggts upp genom frivilliga depositioner från produktions- och distributionsbolag, och från kreatörer. På detta sätt har också visningskopior inkommit till arkivet, inte minst av utländsk film, vilket i det närmaste helt har upphört sedan 2012. Skälet är digitaliseringen i distributionsledet och osäkerheten kring möjligheten att få okrypterat material deponerat till arkivet. Att så lite av det som visas på biograf i Sverige inkommer till arkivet riskerar att få allvarliga konsekvenser, inte minst vad gäller Cinematekets framtida verksamhet. I november 2016 beslutade regeringen den nya förordningen för statsbidrag till film av vilken framgår att Filminstitutet som villkor för stöd till både produktionsstöd och flertalet spridnings- och visningsstöd får besluta om deponering av film- och dokumentationsmaterial till den färdiga filmen. Liksom för produktionsstöden har Filminstitutet därmed möjlighet att villkora stödfördelning med avtalsenlig leverans av material också för filmer som erhåller lanserings-, distributions- och importstöd. Det har också införts i Filminstitutets stödordningar från och med den första januari 2017. Detta innebär att arkivets samlingar framöver åter kommer att omfatta fler av de svenska och utländska filmer som visats i Sverige i sådant format

och sådan kvalitetet att det långsiktiga bevarandet och framtida tillgängliggörandet av dessa filmer säkerställs.

Vid sidan av en ökad hantering av digitalt material fortsätter analogt filmmaterial till äldre film i form av originalnegativ, bevarandematerial och visningskopior att inkomma till arkivet när produktions- och distributionsbolag inte längre har användning för det, även om inflödet sjönk något jämfört med närmast föregående år. Under året fortsatte också arbetet med att identifiera och katalogisera oregistrerat material som funnits i samlingarna under längre tid. Det är inte minst viktigt för att undvika att beslut om digitalisering och analoga omkopieringsinsatser tas på felaktiga grunder. Under året registrerades 2 973 olika material fördelade på 1 614 filmer i samlingarna, både nydepositioner och tidigare ogenomgången material, vilket är en lägre siffra än 2015 men avsevärt högre än de föregående fem åren.

Genomgång av material som enbart föreligger på nitratfilmsbas är ett led i verksamheten vid Filminstitutets fotkemiska laboratorium i Rotebro – ett av få arkivlaboratorier i världen. Arbetet med analog omkopiering av nitratfilm syftar bland annat till att ta fram bevarandematerial på beständigare säkerhetsfilm. På laboratoriet framställs även visningskopior i originalformat, också åt externa kunder som till exempel utländska arkiv som önskar förvärva svenska klassiker till sina samlingar. Därutöver utförs framkallningsarbete åt producenter (inte minst av kort- och experimentfilm) som fortfarande spelar in filmer analogt. Sammanlagt framkallades 2016 drygt 50 000 meter film vid laboratoriet, vilket är mindre än de föregående åren. I huvudsak förklaras det av att laboratoriet inte kunde användas som vanligt på grund av omfattande reparations- och underhållsarbete av maskinparken under året. Detta ledde också till att arbeten åt externa kunder inte kunde göras i samma utsträckning som beräknat, vilket är anledningen till att intäktsmålen inte kunde uppnås. Flera av de filmer till vilka nytt bevarande- och visningsmaterial togs fram under året härrör från arkivets samling av tidig internationell film, från 1900-talets första år, som inte återfinns någon annanstans i världen. Efter omkopiering visades program med dessa unika kortfilmer dels i samband med en internationell arkivkonferens i Stockholm i juni, som arrangerades

Filmarkivets förvärv och innehav

	2014	2015	2016
Antal leveranser av säkerhetsmaterial, titlar	133	94	159
Totalt antal förvärvade titlar	1 231	1 802	1 614
varav tidigare saknats	681	687	843
Antal förvärvade material*	2 410	3 577	2 973
Totalt innehav			
Antal titlar per 31/12	24 440	25 127	25 970
Antal material per 31/12	57 544	61 159	64 182

* med material avses negativ, kopior, mastrar och så vidare

av Stockholms universitet i Filmhuset, dels under arkivfestivalen II cinema ritrovato i Bologna, där filmerna och laboratoriets arbete uppskattades mycket.

Filminstitutets beslut att inrätta såväl analogt som digitalt laboratorium i egen regi fortsätter att röna stor uppmärksamhet, och företrädare för arkivet presenterade verksamheten under ett symposium i Berlin i september. Under 2016 tog Filminstitutet emot studiebesök med representanter från nationella arkiv i Danmark, Island, Estland, Polen och Tyskland, och workshops hölls på båda laboratorier i samband med en internationell forskarkonferens om arkiv som arrangerades av Stockholms universitet i samarbete med universiteten i Lausanne och Udine. Filminstitutet ingick också i den expertgrupp som under året bistod Österrikes regering med dess planer att inrätta ett offentligt finansierat analogt och digitalt laboratorium i Wien.

Antalet visningar av digitala kopior ur samlingarna fortsätter stadigt att öka i takt med att allt fler filmer digitaliseras. Inte minst gäller detta utlån för visningar på biografer runt om i Sverige. Digitaliseringen har här medfört att filmarvet blivit avsevärt mer tillgängligt, jämfört med när visningarna var hänvisade till det mycket begränsade antal biografer som tidigare kunde hantera analog arkivfilm. Analoga 35 mm-kopior utgör dock fortfarande majoriteten av de filmer som lånas ut för publika visningar. Det gäller inte minst utlån till utländska arkiv och cinematek. De efterfrågar dels filmer som inte föreligger som digitala biografkopior (inte minst från arkivets bestånd av utländsk film), dels ser de ett värde i att kunna visa film i originalformat. Dock gick antalet utlån till utlandet ner något jämfört med närmast föregående år, och är nu på nivå med de närmast föregående åren. Utlån av kopior för visning för studenter i filmvetenskap är oförändrad, medan filmer ur samlingarna som lånats av Kungliga biblioteket för framställandet av forskningskopior ökat något. Dock är dessa siffror något missvisande vad gäller

Laboratoriet i Rotebro

	2014	2015	2016
Antal material framställda för arkivet			
varav negativ och mastrar	20	38	27
varav visningskopior	14	19	11
	6	19	16
Antal material framställda till externa kunder			
varav negativ och mastrar	119*	100*	32
varav visningskopior	20	4	6
	99	87	26
Totalt antal meter framkallad film			
varav svartvit 35 mm	63 361	66 421	50 462
varav svartvit 16 mm	21 747	13 084	18 017
varav färg 35 mm	8 940	12 664	2 174
varav färg 16 mm	29 758	36 099	24 650
	2 916	4 574	5 621

* det höga antalet material åt externa kunder beror på ett fåtal korta konstfilmer till vilka det mångfaldigades kopior åt upphovsmakaren

forskningstillgängliggörande. Statistik saknas över hur ofta Kungliga bibliotekets överföringar av Filmarkivets material används, vilket även gäller material som lämnats ut tidigare år.

Filmarkivet är fortsatt generöst vad gäller utlån av analoga kopior av svensk film. Däremot är filmarkivet restriktiva vad gäller utländsk film eftersom det för dessa, i motsats till vad som gäller för de flesta svenska filmer, oftast bara finns en kopia i samlingarna som inte kommer att kunna ersättas om skada uppstår vid visningarna. För att inte riskera att dessa kopior går förlorade används de bara i Filmhusets biografer och lånas endast ut till vissa arkiv och cinematek anslutna till FIAF (International Federation of Film Archives). Det är huvudskälet till förändringarna av Cinematekets verksamhet utanför Stockholm från och med den första januari 2017.

Foto: Christopher Mair

Filmarkivets nyttjande

	2014	2015	2016
Antal visningar av arkivets filmer på Cinemateket	339	380	371
Antal visningar på utländska FIAF-arkiv, analoga kopior	234	367	274
Antal visningar på utländska FIAF-arkiv, DCP	-	43	21
Antal visningar på övriga utländska biografer, analoga kopior	47	92	57
Antal visningar på övriga utländska biografer, DCP	9	46	72
Antal visningar på externa biografer i Sverige, analoga kopior	48	39	43
Antal visningar på externa biografer i Sverige, DCP	42	138	125
Antal övriga visningar av filmer på biograf i Filmhuset	113	126	145
Antal filmer som beställts av Stockholms universitet	151	165	162
Antal filmer som beställts för bandning av SLBA/Kungliga biblioteket	59	11	23
Antal filmer som digitaliserats för Filmarkivet.se	82	52	67
Antal material som beställts av rättighetsinnehavare, analogt	32	23	32
Antal material som beställts av rättighetsinnehavare, digitalt	12	83	71
Totalt nyttjande (exklusive internt nyttjande)	1 210	1 565	1 463

Under året fortsatte också arbetet med att kartlägga rättighetsläget för de filmer Filminstitutet producerade under 60-, 70- och 80-talen. Bland annat blir det därmed lättare att kunna licensiera filmer till dvd- och bluray-utgivare, vod-leverantörer och tv-bolag för ökad spridning, samt att överlåta rättigheter till eventuella samproducenter.

Filmarkivet.se

För att bidra till att filmarvet i ökad utsträckning blir tillgängligt, används och vidareutvecklas, tillgängliggörs delar av Filminstitutets samlingar gratis via Filmmarkivet.se. I dagsläget omfattar det runt 1 600 filmer, drygt fem gånger så många filmer som vid starten i februari 2011. Filmerna utgörs främst av kort-, dokumentär-, journal- och reklamfilm.

Under 2016 uppgick det totala antalet besök på webbplatsen till 651 822, vilket är en minskning med cirka 27 procent jämfört med 2015. Det kan delvis förklaras av att inga nya filmer lades ut under första halvåret inför den migrering som skulle ske till ett nytt gränssnitt. Den nya designen lanserades den 23 juni 2016, varvid diverse digitala barnsjukdomar gav betydligt långsammare laddningstider.

På webbplatsen, som är ett samarbete med Kungliga biblioteket, finns filmer från Filminstitutets och Kungliga bibliotekets samlingar inklusive icke-biografvisad film från Filmarkivet i Grängesberg. 2016 fyllde Filmmarkivet.se fem år vilket firades med ett program på Unga Cinemateket då SVT:s Barnkanalens programledare Farzad Farzaneh gjorde nedslag i barnfilmens historia i samband med att utbudet på webbplatsen utökades med film för barn och unga. Under året har bland annat Peter Weiss 100 år och biografier på film uppmärksammats. Det finns fortsatt ett stort intresse för att använda Filmmarkivet.se i folkbildning, undervisning och forskning – och nu även inom vården. Arkivfilm i vården som utgår från Filmmarkivet.se är ett av de mest efterfrågade programmen i det kulturutbud Stockholms läns landstings kulturförvaltning erbjuder vårdinstitutioner.

Filmmarkivet.se röner ett allt större intresse och når framgång, hos såväl allmänheten som filmbranschen och forskarsamhället, ju fler filmer som läggs ut. Filmer från Filmmarkivet.se har använts

i nyproduktioner, utställningar, interaktiva läromedel, konstillationer, teaterföreställningar och dvd-utgivning. Bland de nyproduktioner som använt filmer från Filmarkivet.se kan nämnas dokumentärfilmen *Citizen Schein*, tv-produktionerna *K Special* / *Per Anders Fogelström*, *Tore Wretman – kökspojken* och *Folkhemspojken – en film om Ingvar Carlsson*. På utställningar har filmerna visats på bland annat Scandinavian Heritage Foundation i Portland Oregon och Nordiska museet, Marabou konsthall samt Fotografiska museet i Stockholm.

Filminstitutet deltar för första gången på filmarvsområdet med rörliga bilder inom ramen för EU-projektet I-Media-Cities som ingår i EU-initiativet Horizon 2020. Initiativet syftar till att främja forskning, utöka samarbetet mellan kulturarvisinstitutioner och akademien, samt till att uppmuntra teknisk innovation. Cinémathèque royale de Belgique är koordinator för I-Media-Cities, som rör stadsfilmer, och Filminstitutet är ett av de deltagande arkiven med Stockholms universitet som akademisk part. Den totala budgeten är 3 350 000 euro varav Filminstitutets del uppgår till 119 500 euro ämnat till 18 månadslöner, resekostnader samt overhead-kostnader. Projektet sträcker sig över tre år från april 2016 till och med mars 2019 och under temat modernism och folkhemmet fokuseras Stockholm under tidsperioden 1897–1997. Vid sidan av Stockholm innefattar projektet Aten, Barcelona, Bologna, Bryssel, Frankfurt, Köpenhamn, Turin och Wien. Projektet kan följas på imediacity.eu.

Filminstitutet ska främja ett levande filmarv som bevaras, utvecklas och tillgängliggörs

Ur regeringens riktlinjer till Filminstitutet

Biblioteket

Filminstitutets bibliotek är Sveriges enda specialbibliotek för film. Här finns även ett unikt bildarkiv samt Svensk Filmdatabas som utgör Sveriges nationalfilmografi.

Biblioteket och arkivsamlingarna bidrar till en levande och tillgänglig filmhistoria genom att betjäna forskningen, vara öppet

Filmarkivet.se – innehåll och användning

	2013	2014	2015	2016
Antal filmer	865	1 200	1 445	1 580
varav från Filminstitutet	490	713	758	844
varav från Kungliga biblioteket	389	487	665	722
varav från övriga	0	0	22	14
Antal vidareanvändningar	41	81	86	106
Sidor per besök	3,55	3,00	2,72	2,69
Totalt sidvisningar	2 467 376	2 881 820	2 435 361	1 752 341
Snitt besök/dag	1 904	2 632	2 452	1 786
Totalt besök	695 016	960 408	894 937	651 822
Snitt unika besök/dag	1 295	1 808	1 702	1 219
Totalt unika besök	472 593	659 894	621 082	445 085

Filminstitutets bibliotek är Sveriges enda specialbibliotek för film. Arkivsamlingarna bidrar till en levande och tillgänglig filmhistoria. Foto: Johanna Persson

för allmänheten och erbjuda fjärrlån. Genom ett nära samarbete med Stockholms universitet använder film- och mediestudenter både bibliotekets litteratur och studieplatser. På entréplanet i Filmhuset når alla enkelt den växande samlingen av filmböcker, dvd:er och tidskrifter.

Under 2016 hade biblioteket 22 000 besök och knappt 30 500 lån registrerades, lägre än under 2015. Minskningen i antalet lån beror dock till största delen på ett lägre antal omlån, medan de initiala lånen ligger i nivå med föregående år. Att antalet fysiska besök minskar kan delvis förklaras med att en allt större andel av bibliotekets elektroniska bestånd tillgängliggörs via fjärråtkomst och därmed kan nås utan besök på biblioteket. En annan effekt av det större elektroniska beståndet är ett minskat antal läsesalslån. Tidskrifter som förut beställdes fram från magasin finns allt oftare tillgängliga som e-tidskrifter. Det elektroniska beståndet finns nu även sökbart i universitets- och högskolebibliotekens gemensamma katalog Libris.

Arkivsamlingarna växer genom att biblioteket och bildarkivet tar emot säkerhetsmaterial från producenter som erhåller produktionsstöd från Filminstitutet. Det handlar om inspelningsmanus, dialoglistor, musiklistor, för- och eftertexter, pr-material, affischer och affischoriginal, stillbilder samt kopior av filmerna på dvd. Materialet arkiveras och görs tillgängligt för forskning.

Under 2016 införlivades nya delar av Mai Zetterlings kvarlästenskap i arkivsamlingarna. Ett omfattande material från hennes hus i Le Mazel, Frankrike omhändertogs. Materialet som för närvarande systematiseras och ompackas, kompletterar det befintliga Zetterling-arkivet.

Intresset för att låna föremål och kostymer ur Filminstitutets samlingar har ökat något jämfört med tidigare år. Sedan maj 2016 finns en heltidsanställd arkivarie som arbetar med att systematisera och tillgängliggöra bibliotekets arkiv och föremålssamling. Under 2016 har sammanlagt 61 föremål/kostymer lånats ut till tio olika aktörer, bland annat Barnfilmbyn i Småland och Abecita Konstmuseum i Borås. Den ambulerande utställningen från 2015 som uppmärksammade 100 års-jubileet för Ingrid Bergmans födelse fortsatte att visas på olika platser i Sverige även under 2016. Inför 2017–2018 är 65 föremål och kostymer redan uppbokade av

tre låntagare, de flesta till Ingmar Bergman-året 2018. Kostymerna har lånats ut i större utsträckning än föremål, förmodligen beroende på att det är lättare att koppla dessa till specifika personer och filmer än föremålen.

Material ur samlingarna har även använts av Göteborg Film Festival, som i samarbete med Göteborgs Stadsteater sätter upp tre ofilmade manus, bland dem Viveca Lindfors *The Gypsy Swede*, samt av Criterion i samband med deras utgivning av Jan Troells filmer. Även filminstitutionen vid University of California Santa Barbara har servats med digitalisering av bibliotekets biografrelaterade samlingar. Hundratals program och dokument från stockholmsbiografen China, som under en längre tid drevs av det amerikanska filmbolaget Paramount, blir nu en del av ett större forskningsprojekt kring amerikansk film på den globala marknaden.

Foto: Johanna Persson

Intresset för att låna föremål och kostymer ur Filminstitutets samlingar har ökat något jämfört med tidigare år. Sedan maj 2016 finns en heltidsanställd arkivarie som arbetar med att systematisera och tillgängliggöra bibliotekets arkiv och föremålssamling.

Digitaliserade stillbilder används ofta i extramaterial vid utgivning av dvd-filmer. Foto: Sonny Mattsson

Svensk Filmdatabas

Svensk Filmdatabas är den främsta källan om svensk film och filmen i Sverige. Internt tjänar databasen även som beståndskatalog för Filminstitutets arkiv innehav av film och filmrelaterat material. Under 2016 har ett stort projekt inletts som syftar till modernisering och utveckling av både den interna databasen och dess externa webbgränssnitt. Ett nytt arkivsystem som bygger på internationell metadatastandard för filmverk (EN15907) har upphandlats och arbete med att migrera all befintlig data till den nya plattformen pågår. Anpassningen till standarden kommer att underlätta framtida datautbyte mellan filmarkiv. Systemet – Adlib – används redan av flera tunga aktörer i Europa och USA, till exempel av British Film Institute, Deutsche Kinemathek och Academy Film Archive, vilket ger möjligheter både till samarbete och till en mer klientstyrd produktutveckling. Från den nya databasen kommer deskriptiv metadata enkelt att kunna erbjudas till tredjepartsanvändare genom öppna exportformat. Filmarvsdatan blir på så sätt tillgänglig för var och en som är intresserad och/eller vill använda den. Parallellt med detta arbete utvecklas ett helt nytt webbgränssnitt för Svensk Filmdatabas tillsammans med den namnkunniga webbyrån Doberman, där Filminstitutets arkiv innehav kommer att redovisas utöver filminformationen. På den nya webbplatsen kommer också en stor mängd bilder från svenska filmer att publiceras. Det nya systemet planeras att tas i drift innan sommaren 2017.

I Svensk Filmdatabas publiceras kontinuerligt nyskrivna biografiska texter om svenska filmarbetare. 2016 har 43 texter, varav

23 översättningar, publicerats. Bland de nya för i år kan nämnas texter om Hjalmar Bergman, Johannes Nyholm, Ebba Lindkvist, Jösta Hagelbäck och Birgitta Svensson. Skribenter har varit Bengt Forslund, Göran Persson, Emil Stjernholm, Nina Widerberg, Magnus Rosborn, Anne Bachmann och Karoline Eriksson.

Bildarkivet

Under året ökade användningen av det digitala beståndet kraftigt. En viktig anledning till det är att dvd-utgivare uppmärksammat att många av deras filmer finns digitaliserade genom arkivets digitaliseringsprojekt. Det har gjort det möjligt för dem att, som extramaterial, lägga omfattande bildspel till respektive titel. Förutom digitala bilder har 140 fysiska affischer levererats under året genom nytryck från digitala filer.

Bland övriga användare under 2016 kan nämnas Mårbacka-stiftelsen som beställt ett stort antal bilder från filmatiseringar av Selma Lagerlöfs verk inför en ny utställning. Arkivet har också levererat material till Göteborgs symfoniker, Astrid Lindgrens värld, Österrikes filmmuseum med flera.

Inom ramen för det kronologiska digitaliseringsprojektet har 3 814 stillbilder till svensk film digitaliserats under året.

Cinemateket

2016 års programverksamhet

Cinematekets uppgift är att tillgänglig- och levandegöra filmhistorien och bidra till ett ökat intresse för den och för filmen som konstform. Cinemateket ska erbjuda vägledning till filmens historia och samtidigt göra den mer inkluderande genom att visa de stora klassikerna och de smalare filmerna, placera filmerna i ett sammanhang och bidra till att öppna upp filmhistorien.

2016 var programmässigt tänkt som ett mellanår då fokus legat på de strukturella förändringarna som digitaliseringen medför. Det är därför lite överraskande och extra glädjande att besöksiffrorna ökat från föregående år vilket är ett tecken på att programsättningen och kommunikationen varit framgångsrik. Ett flertal visningar har varit slutsålda och generellt går även den allra smalaste filmen bättre än tidigare. De största klassikerna, stumfilmer och svensk film har också lockat publiken. Att klassiker återigen blivit populära är glädjande, men internationellt sett är det en anomali där många andra cinematek har svårt att hitta publik till kanoniserade filmer som är relativt enkla att se hemma. Om det beror på hur den svenska dvd-marknaden ser ut eller om den sociala upplevelse som biografen erbjuder är orsaken är det för tidigt att säga. Klart är att stumfilmens popularitet beror på att ingen annan kan erbjuda samma erfarenhet för hemmamarknaden och den ökade publiken för svensk film är ett resultat av den uppmärksamhet som det svenska filmarvet fått under senare år.

Några höjdpunkter under året har varit Cinematekets samarbete med National Film Center i Tokyo varifrån nyrestaurerade kopior av tio stumfilmer som aldrig tidigare visats i Sverige lånats, besök av den maliske regissören och Guldpalmsvinnaren Souleymane Cissé, en stor och uppskattad Greta Garbo-retrospektiv, den

Bibliotekets och bildarkivets nyttjande

	2014	2015	2016
Registrerade besök	24 869	24 379	22 007
Lån ur samlingarna			
Hemlån	33 266	31 575	28 433
Läsesalslån	1 612	1 135	785
Fjärrlån	1 141	1 320	1 274
Totalt antal lån	36 019	34 030	30 492
Antal bildbeställningar	1 876	1 732	3 900

Vid en fullsatt Cinematekvisning 2016 framträdde en benschin för första gången i Sverige. Benschin är en japansk funktion som används vid stumfilmvisningar och som livedubbar det som sker på duken. Foto: Christopher Mair

största satsningen i Sverige någonsin på filmaren Gunvor Nelson samt filmer som skildrar hiphopens födelse och framväxt.

Betydelsen av att tillgängliggöra den svenska filmhistorien blir allt viktigare för Cinemateket med tanke på de utmaningar som den står inför i en digitaliserad värld. Cinemateket har uppmärksammat filmare som Ivar Johansson, som trots en karriär över flera decennier aldrig tidigare uppmärksammats på Cinemateket och som fortsätter att ha nypremiärer på digitaliserade filmer. I april lanserades som tidigare nämnts sajten nordicwomeninfilm.com under helgen Tystnad! Omtagning! – nu skriver vi om filmhistorien, med visningar av filmer regisserade av den första vågen av kvinnliga filmare som slog igenom på bred front i Sverige under 70-talet. På plats var filmskaparna Gunnel Lindblom, Christina Olofson, Maj Wechseltmann, Agneta Fagerström-Olsson, Marianne Ahrne, Marie-Louise Ekman och Suzanne Osten som samtalande med en yngre generation kvinnliga filmskapare om förutsättningar, förändringar och framtid.

Under den årligen återkommande arkivhelgen Länge leve filmen! öppnades Filmarkivets analoga och digitala samlingar för allmänheten, i fokus för visningarna var nydigitaliserade filmer och nyframtagna analoga kopior som tidigare inte visats. Huvudnumret var *Baletprimadonnan* av Mauritz Stiller från 1916. Den digitala restaureringen av filmen bygger på två nitratfragment i färg som återfunnits i spanska arkiv, vilka kompletterats med stillbilder och återskapade mellantexter. Evenemanget och Filminstitutets arbete med filmen rönt stor uppmärksamhet i såväl tv och radio som dagspress, och visningen i Filmhuset ackompanjerades på piano av Matti Bye.

Istället för att ägna en särskild helg åt queerfilm fick dessa filmer vara en självklar del av det kontinuerliga programmet, med följden att Cinemateket kunnat ge större utrymme till filmare som Lizzie Borden och Bruce la Bruce och nya queera filmer från Latinamerika.

Cinemateket har också uppmärksammat Sergei Paradjanov, Bodil Ipsen, Wang Bing, Robert Siodmak, Diane Kurys, Aki Kaurismäki, Paul Newman, Mia Hansen-Løve och Maurice Pialat. Därutöver har visningar för barn och unga under rubriken Unga Cinemateket fortsatt att vara en del av programmet.

Cinematekets totala antal besök och visningar 2014 – 2016

	2014	2015	2016
Totalt			
Besökare	38 648	39 555	38 953
Visningar	628	633	640
Besökare per visning	62	62	61
Stockholm			
Besökare	25 381	25 734	26 321
Visningar	401	399	397
Besökare per visning	63	64	67
Göteborg			
Besökare	8 308	8 653	7 631
Visningar	131	127	127
Besökare per visning	63	68	60
Malmö			
Besökare	4 995	5 168	4 356
Visningar	96	107	102
Besökare per visning	52	48	43
Cinemateket c/o			
Besökare	–	–	645
Visningar	–	–	14
Besökare per visning	–	–	46

Digitaliseringen och Cinemateket c/o

Den digitala revolutionen inom filmen har förändrat delar av Cinematekets verksamhet. Många filmarkiv runt om i världen, inklusive vårt eget, har blivit alltmer restriktiva med utlån av analoga kopior samtidigt som digitaliseringen av filmarvet går för långsamt framåt för att tillgodose behoven. För Cinematekets visningar i Göteborg och Malmö är det inte längre hållbart att upprätthålla samma nivå av närvaro och antalet visningar har tvingats minska till cirka en fjärdedel. För Göteborgs räkning valde dock Region Västra Götaland att ge bidrag till en lokal biograf för att kunna stödja Cinemateksverksamheten och därmed blir minskningen betydligt mindre i Göteborg än vad

som ursprungligen var tänkt. Minskningen har lett till en hel del kritik i lokala medier vilket också delvis förklarar de försämrade besöksiffrorna under året i Göteborg och Malmö. För att publiken utanför Stockholm ska få tillgång till filmhistorien sju-sattes under hösten projektet Cinemateket c/o där Cinemateket i samarbete med lokala aktörer visat delar av programmet i följande städer: Norrköping, Skövde, Jönköping, Luleå, Borås, Örebro, Karlstad, Växjö och Uppsala. Under 2017 kommer verksamheten utökas till även till Umeå, Båstad, och Uddevalla. För att tydliggöra Cinemateket c/o som avsändare togs under 2016 fram speciella ljusskyltar som placerats på de aktuella biograferna.

Filmens väg till publiken

Stöd till spridning och visning

Under 2014 och 2015 genomfördes en översyn och analys av Filminstitutets stödformer inom distribution och visning. Ett konkret resultat av översynen var att tre stödformer – stöd till visningsorganisationer, stöd till filmfestivaler och stöd till lansering av importerad kvalitetsfilm – slogs samman till ett gemensamt stöd till distribution och visning.

En viktig anledning till sammanslagningen var att flera aktörer numera verkar inom flera områden, till exempel festivaler med egen distribution, distributörer och festivaler med egna vod-tjänster, och att ett övergripande stöd ger möjlighet att stödja hela verksamheter istället för avgränsade delar. De tre tidigare stödformerna fungerade som avgränsade ”stuprör” mellan olika verksamheter, medan ett övergripande stöd ger möjlighet att jämföra olika verksamheter och deras resultat och betydelse. Något som i sin tur också gör stödgivningen mer rättvis.

Inför 2016 fördelades för första gången ett årligt stöd inom distribution och visning. Stödet går till organisationer som

bedriver verksamheter som bedöms vara av nationellt intresse. 23 organisationer (distributörer, filmfestivaler, visningsorganisationer) beviljades sammanlagt 23 230 000 kronor i årliga stöd.

Under 2016 fördelades också stöd till projekt och titel inom distribution och visning. Här ryms lansering av enskilda utländska filmer, versionering av utländsk barnfilm samt mindre filmfestivaler. Totalt beviljades 3 155 000 kronor som stöd till projekt och titel.

Sammanlagt stöd till distributörer av utländsk film, filmfestivaler och visningsorganisationer

	2014	2015	2016
Totalt beslutat stöd (kronor)	20 390 000	19 080 263	26 385 000

Stödöversynen visade att distributions- och visningssektorn blivit alltmer sårbar och underfinansierad. Distributörer av kvalitetsfilm har fått påtagligt lägre intäkter på grund av nedgång av dvd-försäljning, medan filmfestivaler lider av kraftigt ökade kostnader för biografhyra. De centrala visningsorganisationerna stod inför en stor utmaning med att stötta sina medlemsbiografer inför alla förändringar som den nya helstatliga filmpolitiken innebär. Därför var det viktigt att stärka dessa aktörer genom att tillföra stödet till dessa organisationer mer pengar.

Tio större filmfestivaler med nationell prägel har beviljats årligt stöd för 2016. Dessa festivaler tillgängliggör filmer som annars aldrig hade nått den svenska publiken. Många av de större festivalerna samarbetar också med aktörer på mindre orter och ser till att ett urval av festivalfilmerna kan åka på turné runtom i landet. Utöver dessa tio större festivaler har tretton mindre festivaler fått projektstöd. Dessa festivaler har bedömts tillföra nationellt värde för filmspridning både genom att bredda filmtubudet med nya nischer och språkområden samt att verka på mindre orter och platser som annars inte skulle ha haft större filmkulturella

I samband med lanseringen av Cinemateket c/o producerades exklusiva ljusskåp, här ses ett av exemplaren på biograf Cnema i Norrköping. Foto: Elin Bennet

aktiviteter. Två regionala aktörer har också fått stöd för att genomföra förstudier om hur den lokala filmkulturen kan stärkas genom nya visningsarrangemang.

En viktig prioritering inom stödet till distribution och visning är att skapa en större mångfald i utbudet av utländsk film i hela landet. Ett sätt att mäta mångfalden är att se hur de filmer som fått stöd fördelas per världsdel. 22 av 23 premiärsatta filmer under 2016 från Sydamerika, Afrika, Asien och Oceanien lanserades med stöd av Filminstitutet. Det visar tydligt hur viktigt Filminstitutets stöd är för den geografiska mångfalden på den svenska repertoaren.

Antal filmer som beviljats stöd till lansering av importerad kvalitetsfilm eller stöd till distribution och visning

Uppdelat per världsdel utifrån huvudproduktionsland och filmens premiärår på svenska biografier

Världsdel	2014	2015	2016
Europa	51	44	51
Nordamerika	14	6	6
Sydamerika	2	1	8
Asien	9	13	10
Oceanien	4	1	2
Afrika	2	0	1

Många av aktörerna inom distributions- och visningssektorn befinner sig fortfarande i en sårbar ekonomisk situation trots utökade stöd. Förändrade tittarvanor och ett medielandskap i ständig utveckling och förändring ställer höga krav på möjlighet till flexibilitet och förändringsbenägenhet. Små marginaler för att testa nya grepp gör detta svårt för många aktörer. Den digitala spridningen av film ökar och det finns ett behov av mer stöd till digitala plattformar med ett brett utbud av värdefull film liksom stöd till enskilda digitala lanseringar för att de legala alternativen på nätet ska bli det självklara valet för publiken.

Stöd till spridning av långfilm i hela landet

Syftet med detta stöd är att bidra till ökad spridning av aktuell film i hela landet, främst till orter med få invånare. Stödet ersatte parallellkopiedistribution den första juni 2015 och utökades då till att gälla alla titlar med svensk biografpremiär. Antalet distributörer som beviljats stöd har utökats jämfört med det tidigare parallellkopiéstödet. I det tidigare stödet fördelades ett urval av titlar ett förhandsstöd med en schablonsumma om 30 000 kronor per titel. Urvalet baserade sig på ett estimat som en referensgrupp från branschen gjort om vilka filmer som kunde vara i behov av ett extra stöd för att få stor geografisk spridning. I det nya stödet fördelas ett efterhandsstöd utifrån utfall av intäkter per ort. Det är distributörer av breda publika filmer som totalt erhållit mest stöd 2016 då deras filmer distribueras till ett stort antal mindre orter där bruttobiljettintäkterna är lägre.

Beviljade stöd inom spridningsstödet

	2015	2016
Antal titlar	235	217
Antal stödmottagare	18	18
Beslutat stöd (kronor)	3 847 000	3 886 000

Biograf Ytterhogdal i Härjedalen. Foto: Biograf Ytterhogdal

Antalet titlar och stödmottagare har ökat under de två åren stödet funnits i sin nuvarande form, liksom de beviljade stödmedlen. Detta har finansierats med överblivna balanserade medel från föregående år. När det nu inte finns överblivna medel kvar att ta av måste stödet begränsas till att inte gälla alla premiärsatta filmer. Från och med 2017 ändras riktlinjerna och baseras på filmer som fått lanseringsstöd från Filminstitutet, svensk- och importerad film, samt knatte-, barn- och ungdomsfilm oavsett om filmerna erhållit lanseringsstöd eller inte.

Stöd till utveckling av biografverksamhet på mindre orter

Regeringen beslutade 2015 om en särskild satsning med syfte att stärka biografier på mindre orter och bidra till en ökad spridning och visning av film i hela landet. Den innebar att Filminstitutet fick i uppdrag att fördela 25 miljoner kronor årligen under perioden 2016 till 2019. Detta var en följd av att förutsättningarna att bedriva biografverksamhet från och med 2017 förändrats med höjd biografmoms.

Det totala antalet aktiva biografier är oförändrat mellan 2015 och 2016 medan antalet salonger har ökat något. Det är ännu för tidigt att säga vilka effekter momsökningen får på biografstrukturen. Ett fåtal biografier har lagts ner under året men samtidigt har ett par nya tillkommit och andra nystartat efter att ha haft uppehåll i väntan på att hitta finansiering till digital teknik. Dessutom har några flersalongsbiografier utökats med fler salonger.

Filminstitutet undersökte under våren 2016 effekterna av den kommande momsökningen och vilka behov av stöd som fanns redan 2016. Gröna och röda momsregistrerade biografier på orter med under 25 000 invånare identifierades som de aktörer som framför allt utmanas i övergången till höjd biografmoms. De gröna biograferna urskildes som särskilt sårbara då dessa biografier inte betalat en biografavgift, vilket innebär att momsökningen för dessa är 19 procent. Om ökningen inte tas ut via en ökning av biljettpriset medför den minskade intäkter. De ekonomiska utmaningarna för biograferna på landsbygden och i mindre orter är redan stora, och här är biljettpriserna generellt lägre och målgruppen mer priskänslig. De ekonomiska marginalerna är små

och inte sällan bedrivs verksamheten helt eller delvis av ideella krafter.

I maj lanserade Filminstitutet stödet Stöd till utveckling av biografverksamhet på mindre ort som riktade sig till momsregistrerade biografer i glesbygd och på mindre orter. Syftet med stödet är att biograferna ska kunna utveckla sin verksamhet, stärka sin position och öka antalet besökare. Under 2016 har 113 gröna och 34 röda salonger fått sammanlagt 15 miljoner kronor i statsstöd. Det finns en märkbart stor spridning i vilka behov biograferna har och hur tekniskt utvecklade biograferna är. De beviljade biografernas satsningar för 2017 är framför allt upp- rustning av salong och foajé, uppgradering av befintlig teknik, marknadsföringskampanjer i sociala medier och utveckling av lokala samarbeten.

Stöd till utveckling av biografverksamhet 2016

	Röda salonger	Gröna salonger
Antal beviljande ansökningar	34	113
Beslutat stöd (kronor)	1 587 442	13 162 097

Benämningarna röda och gröna salonger baseras på filmavtalets reglering om vilka som skulle betala biografavgift. Röda salonger var de med fler än fem föreställningar per vecka vilka skulle betala biografavgiften medan övriga kallades gröna och var avgiftsbefriade. I och med borttagandet av biografavgiften har kategoriseringen ingen ekonomisk betydelse.

Under året användes drygt sju miljoner kronor av satsningens medel till att säkra och förbättra spridning och visning av film via distributörer, filmfestivaler och visningsorganisationer. Visningsorganisationerna har med dessa medel fått ett verksamhetsstöd för 2016 som, förutom deras ordinarie verksamhet att upprätthålla och utveckla biografstrukturen, också möjliggör fler utbildningsinsatser för att förbereda biograferna inför momshöjningen 2017. De har också kunnat satsa mer på samverkansprojekt, kurser och inspirationsdagar där medlemsbiograferna har möjlighet att utveckla det lokala publikarbetet. Distributörer och filmfestivaler har fått stärkta stöd för att kunna säkra ett brett filmutbud i hela landet. Även om en betydande del av publiken för dessa verksamheter finns i större städer, så är de samtidigt ytterst viktiga för ett brett utbud av film i hela landet.

Gemensamt säkerställer alla dessa aktörer att filmutbudet sprids, inte bara via öppna biografvisningar och huvudfestivaler, utan också via filmstudiovisningar, Bio Kontrast-visningar, vod-tjänster, skolbio och festivalturnéer över hela Sverige. Dessa aktörer drabbas också av den höjda momsen på olika sätt. En konsekvens av momshöjningen är att biograferna också måste höja momsen när de hyr ut sina lokaler för filmvisning vilket drabbar både filmfestivaler och filmstudieföreningar. Några av de största filmfestivalerna är dessutom momsregistrerade och måste höja momsen från 6 till 25 procent även på sina biljetter. Momshöjningen drabbar således många parter i flera led.

Slutligen kan 2016 ändå sammanfattas med en mobilisering från Filminstitutets sida med stöd till biografer för att de ska få bästa möjliga förutsättningar inför momshöjningen. Under året har regeringens särskilda satsning för att stärka biografer på mindre orter och öka spridning av film i hela landet löpt parallellt med filmavtalets särskilda medel avsatta för biografstöd (stöd till

Mustang av Deniz Gamze Ergüven (Frankrike, 2015) fick stöd för spridning och visning och var den titel som spreds mest i landet.
Foto: Scanbox Entertainment

upp- rustning och publikarbete samt stöd för öppna visningar av film med lanseringsstöd). Även dessa stöd ges i huvudsak till biografer på mindre orter. Totalt har 38 006 533 kronor beviljats under 2016 i stöd till enskilda biografer. 2015 var motsvarande belopp 16 306 005.

Filmens väg till publiken via biograf

Upprustning av biografer

Syftet med biografstödet, som finansierats inom filmavtalet, är att stärka och utveckla en biografstruktur med hög teknisk standard och god visningsmiljö i hela landet. Stödet går till biografer på orter med färre än 25 000 invånare och till biografer på större orter som huvudsakligen visar ett kompletterande utbud av kvalitetsfilm.

Stöd har i första hand fördelats till inköp/installation eller upp- rustning av teknik för filmvisning så som projektor med kring- utrustning, ljudutrustning och filmduk. Stöd har även gått till biografaffätöljer, teknik för webb- och telefonbaserad biljettbok- ning, teknik för elektronisk reklam och information, ljusskylt med biografens namn och enklare renovering av salong och foajé.

Stöd- givningen till upp- rustning av biografer har under flera år främst handlat om övergången till digital teknik och gör så i viss mån fortfarande – även om 99 procent av landets salonger är digi- tala. Digitaliseringen har inneburit att många biografer fått bättre tillgång till filmer men det är även viktigt att investera i nödvän- dig teknik och salongsförbät- ringar, utveckla filmutbudet, arbetet med publiken samt med biografens marknadsföring. Nya biografer och de som vill starta visningsverksamhet på nytt uttrycker också behov av stöd. Den nya visningstekniken är nu etablerad och en förut- sättning för att kunna visa ny film och överleva som biograf.

För de biografer som fort- farande vill digitalisera eller

§ Filminstitutet ska verka för att ett brett utbud av film i olika visningsformer görs tillgängligt för en så stor publik som möjligt i hela landet.

Ur regeringens riktlinjer till Filminstitutet

förbättra biografstandarden och kunde hitta medel att matcha stödet med, fanns möjlighet att söka stöd för upprustning under 2016. En trend under året har varit att biografer som var tidigt ute med att installera digital utrustning nu har behov av att byta ut den. Det är svårt att få tag i reservdelar och bra service till äldre utrustning och ett antal biografer har därför valt att istället investera i ny 4K projektor. I övrigt är det stöd till nya stolar och ljudanläggningar som dominerat stödgivningen. Framöver kommer behovet att byta ut äldre projektorer och kringutrustning sannolikt att öka.

Under 2016 fördelades totalt 6 877 420 kronor i stöd för upprustning av biograf till 81 biografsalonger. Stödets storlek har varierat från 20 000 till 300 000 kronor per salong.

Stöd till upprustning av biograf

Beviljade stöd till upprustning av biograf

	2014	2015	2016
Antal ansökningar totalt	68	48	81
Totalt beslutat stöd per år (kronor)	4 256 500	5 700 000	6 877 420

En brist i stödsystemet har varit att Filminstitutet inte har haft möjlighet att inom filmavtalets ram stödja helt nya komplementbiografer eller biografer i kommuner där det inte finns någon biograf. Det finns behov av ett uppstartsstöd för nya eller återstartade biografer – något som kan bli möjligt under 2017. En utredning av behovet pågår och frågan kommer bland annat att diskuteras i rådet för distribution och visning.

Elektronisk distribution

Den fulla potentialen av digitaliseringen av biograferna kan utnyttjas först när biograferna kopplas samman i digitala nätverk. För att garantera ett flöde av aktuell film till alla biografer i landet,

även på små och medelstora orter, är lösningar att distribuera film elektroniskt via nätet i högupplöst form viktig. Under 2016 har elektronisk filmdistribution fått stor spridning på marknads-mässiga grunder med tredje part som aktör. Speciellt företaget Uniques lösning, Movie transit, distribuerar nu film elektroniskt till ett stort antal biografer i landet. Biografen får kostnadsfritt nödvändig utrustning för att ta emot film. Distributionskostnaden betalas av distributörerna. Även Folkets Bio har etablerat en lösning, Filmdist, för ett mindre antal komplementbiografer. Inom kort förväntas även SF Bio:s biografer få filmer distribuerade digitalt.

Biografernas utvecklingsbehov efter digitaliseringen

Under digitaliseringen användes biografernas resurser i stor utsträckning till att genomföra tekniskiftet. När det nu är genomfört har fokus för många biografer flyttats till andra områden som tidigare fått stå tillbaka. Ett exempel är att byta till nya och bekvämare stolar och bättre ljudanläggning vilket är något som publiken uppskattar. Det kan också handla om teknik som höjer kvaliteten på biografupplevelsen men i ökande utsträckning handlar det om utveckling av arbetet med publiken. Filminstitutets strategi är att genom stöd till upprustning stödja det kontinuerliga behovet av ny teknik och att intensifiera stödet till biografernas arbete med att nå mer publik via stödet till publikarbete – att på alla sätt underlätta filmens väg till publiken.

Stöd till publikarbete

Under 2016 har antalet beviljade ansökningar om stöd till publikarbete och andra biografstöd varit färre än både 2014 och 2015. Flertalet ansökningar gällde även detta år mindre belopp, även om det var färre än 2015. Dessa ansökningar omfattar stöd till fortbildning av biografens personal och kringarrangemang med syfte att öka mervärdet för publiken och öka kännedomen om

Stöd till publikarbete omfattar stöd till fortbildning av biografers personal, samt kringarrangemang med syfte att öka mervärdet för publiken och öka kännedomen om biografen som en levande mötesplats hos ortsbefolkningen. Foto: Jerry Eriksson/Film i Örebro

Sedan cirka två år är en stor majoritet av visningarna av svensk film på biograf textade och därmed tillgängliga för en publik med hörselnedsättning.

biografen som en levande mötesplats hos ortsbefolkningen. Tretton ansökningar på vardera över 50 000 kronor har beviljats till större publikprojekt under året. 2016 har de beviljade ansökningarna framför allt gällt nya webbplatser och publikundersökningar genomförda av externa aktörer.

Beviljade stöd till publikarbete

	2014	2015	2016
Antal stöd under 50 000 kronor	44	56	43
Antal stöd över 50 000 kronor	17	12	13
Antal beviljade ansökningar totalt	61	68	56

När det gäller vilka biografägare som beviljats stöd 2016 är en majoritet komplementfilmsbiografer, framför allt biografer anslutna till visningsorganisationen Folkets Bio (23 av 56 beviljade ansökningar). När det gäller den regionala spridningen berör flera större beviljade projekt en majoritet av Sveriges län och har en bred spridning i hela landet (Biografcentralen, Eurostar och Folkets Hus och Parker). Även mindre beviljade stöd till Kortfilmsdagen 2016 har bidragit till att publikstödet når biografer i hela landet.

Men när det gäller beviljade publikstöd till enskilda biografer (med vanlig filmrepertoar) är den geografiska spridningen sämre. Detta kan bero på att dessa biografer ofta ligger på mindre orter, har mindre kompetens när det gäller marknadsföring och ofta drivs av ideella föreningar. Det finns här ett behov att Filminstitutet når ut till och stöttar dessa biografer som har mindre erfarenhet av publikarbete och ansökningsförfaranden.

Filmen *Prick och Fläck* – på fläcken var en av de barnfilmer som 2016 dubbades till minoritetsspråk. Foto: Folkets Bio

Stöd till biografägare för öppna visningar av film som fått lanseringsstöd

Syftet med detta stöd, som är reglerat i filmavtalet, är att stimulera biografer i hela landet att bredda filmutbudet. Stödet baseras på öppna visningar av svensk och utländsk långfilm som fått lanseringsstöd från Filminstitutet under 2015. Med lanseringsstöd avses stöd till lansering av svensk långfilm och stöd till lansering av importerad kvalitetsfilm.

Stödet beräknades utifrån besök på de 187 filmer/filmpaket som var berättigade till stöd fördelat enligt följande: 74 filmer som fått importstöd med premiär under 2015, varav 16 filmer fått titelstöd och 58 filmer via distributörer som fått projektstöd, 32 svenska filmer med premiär under 2015 som fått svenskt lanseringsstöd samt 81 svenska filmer med premiär före 2015 men som visats under 2015.

Totalt fördelades 2016 stöd till 377 salonger för visningar under 2015, varav 48 salonger utifrån särskilda skäl. Totalt uppgick antalet besök på aktuella biografer till 1 050 123. Stödet uppgick totalt till 14 miljoner kronor vilket innebär 13,33 kronor per besök.

Stödet som fördelas i efterhand är viktigt för biograferna. Det ger ofta ett väsentligt tillskott till intäkterna och stärker biografens fortlevnad. Samtidigt stimulerar det till visning av mer svensk och utländsk film – ett breddat utbud.

Stöd till anordnare av biograf föreställningar som inte är mervärdesskatteskyldiga

Detta stöds syfte är att kompensera för momskostnader som åläggs visningsarrangörer som saknar avdragsrätt för moms avseende filmhyror och fraktkostnader. Mottagare är sammanlutningar av ideella föreningar som i egen regi eller genom anslutna medlemmar regelbundet anordnar biograf föreställningar (visningsorganisationer) samt föreningsägda biografer som inte tillhör någon sammanslutning.

För 2015 fanns 1 600 000 kronor att disponera för stödet. Storleken på stödet för de enskilda stödmottagarna baserades på de aktuella momskostnader de redovisat för verksamhetsåret 2015 gällande filmfrakter och filmhyror. Totalt 1 570 520 kronor fördelades till fem organisationer och sju enskilda biografer. Sammanlagt 288 biografer utgjorde grund för stödet.

Tillgänglighet för alla

Stöd till ökad tillgänglighet av film

Filminstitutets stöd till ökad tillgänglighet riktas framför allt till syntolkning (för människor med synnedsättning) samt upplästa undertexter för utländsk film (för människor med lässvårigheter). Den teknik som används (inspelade ljudspår som avlyssnas via appar i smarta mobiltelefoner) togs fram inom regeringsuppdraget Tillgänglig bio. Tolv svenska filmer med premiär 2016 försågs med syntolkade ljudspår och lika många utländska filmer med premiär 2016 försågs med ljudspår, både för syntolkning och uppläst text. Sammanlagt gjordes 7 862 nedladdningar av ljudspår till smarta mobiltelefoner under 2016, vilket kan jämföras med 4 600 under perioden april till december 2015 efter det att tekniken

Upp i det blå var en av 2016 års filmer som fick en filmhandledning. Filminstitutet erbjuder filmhandledningar som stöd främst till pedagoger, för att visa hur de kan fördjupa arbetet med filmer som de ser tillsammans med eleverna. Foto: Nordisk Film

lanserades. Det innebär att tillgängligheten till film bland dessa grupper ökar. Det är dock mindre än förväntat särskilt med tanke på att de tillgängliggjorda filmerna under 2016 varit betydligt fler än under 2015. Framför allt är användningen av ljudspår för utländsk film fortfarande begränsad. Det tyder på att informationen till den stora gruppen människor med lässvårigheter inte nått fram och bör förbättras under 2017.

En annan förklaring till den begränsade ökningen är att vissa användare tycker att tekniken för uppspelning av ljudspår inte är tillräckligt driftssäker. Därför kommer Filminstitutet under 2017 att satsa extra medel för utveckling av teknik och appar.

I en övergångsperiod ger Filminstitutet även fortsättningsvis stöd till särskilda arrangemang av syntolkade filmvisningar på biograf, där det antingen är en tolk närvarande i salongen eller det går att använda befintliga ljudspår. Sammanlagt arrangerades 50 syntolkade filmvisningar på biograf under 2016, med 595 besökare.

Sedan cirka två år är en stor majoritet av visningarna av svensk film på biograf textade och därmed tillgängliga för en publik med

hörselnedsättningar. 2016 var 85 procent av de sammanlagt nära 72 000 visningarna av svensk film textade. Motsvarande andel för 2015 var 79 procent av totalt drygt 100 000 visningar.

Som ett pilotprojekt har Filminstitutet under 2016 fördelat stöd till svensk film textad på annat språk än svenska. Det är filmen *En man som heter Ove* av Hannes Holm som har textats till arabiska. Filminstitutet har under de senaste åren fått allt fler förfrågningar från olika aktörer som vill kunna visa svensk film för nyanlända människor. Detta projekt kommer att utvecklas under 2017 utifrån behov och resurser.

Antalet nedladdningar av syntolkade ljudspår är **en indikator på tillgängliggörandet av film för människor med synnedsättningar eller läs- och skrivsvårigheter.**

Svensk barnfilm dubbad till minoritetsspråk

Inför 2016 fick Filminstitutet ett regeringsuppdrag att stärka utbudet av barnfilm dubbad till de nationella minoritetsspråken. Folkets Bio beviljades, inom stödet för ökad tillgänglighet, 800 000 kronor i stöd för att dubba tre matinéprogram för de yngsta barnen: *Alfons leker Einstein* av Liller Møller, *Vem är var?* av Jessica Laurén och *Prick och Fläck – på fläcken* av Lotta och Uzi Geffenblad, på romani chib, meänkieli och samiska. Dubbingarna ska, så långt det är möjligt, representera de olika varieteter av språken som talas i Sverige. Filmerna görs tillgängliga för biografvisningar och för så kallade institutionella visningar, men kan förhoppningsvis även användas i andra visningsfönster. Eftersom dubbingarna för två av matinéprogrammen blir färdiga först i början av 2017 är det för tidigt att säga något om hur filmerna når ut till sina målgrupper.

Filmkunnighet för barn och unga

Filmpedagogik

Ett av Filminstitutets mål är att bidra till att alla barn och unga får möjlighet att uppleva och uttrycka sig via filmen. Det nya medielandskapet och mängden rörliga bilder som omger oss gör det nödvändigt att ha kunskap om filmens språk. Filminstitutet stödjer filmpedagogiskt arbete i skolor och kommuner över hela landet för att öka filmkunnigheten, en av färdigheterna inom Unescos MIK-begrepp, medie- och informationskunnighet. Inom filmpedagogiken används filmen som ett verktyg för lärande med utgångspunkt i att låta elever se, samtala om och skapa film.

Ett viktigt forum för kunskapsspridning kring filmpedagogik är Filminstitutets årliga skolbiodagar för lärare, filmpedagoger och kultursamordnare, som arrangeras i samarbete med olika

regioners filmverksamheter. Det ser olika ut i landet när det gäller hur arbetet med film i skolan bedrivs, eller om det alls är en del av undervisningen. Dagarna syftar till att visa på filmpedagogikens möjligheter i skolan och bidrar därför med både fördjupning och förenkling. Årets tema var sex, våld och skolbio och medverkade gjorde bland andra barnfilmsambassadören och regissören Suzanne Osten som talade om barns behov av skräck. Skolbiodagarna genomfördes 2016 under Buff i Malmö liksom genom särskilda arrangemang i Karlstad, Jönköping, Stockholm och i Sundsvall. På Buff bidrog Filminstitutet också med en skolbioiserie, där fem moderna och nydigitaliserade svenska klassiker ingick.

Genom att ta fram filmhandledningar erbjuder Filminstitutet stöd till främst pedagoger om hur de kan fördjupa arbetet med filmer de ser tillsammans med eleverna. Under året har 31 filmhandledningar producerats för filmer från 17 länder och nästan alla världsdelar. 17 filmer var regisserade av män, 13 av kvinnor och en episodfilm av både män och kvinnor. Handledningarna fördelade sig relativt jämnt mellan målgrupperna med ovanligt många, sju stycken, riktade till den så kallade mellanåldern (9–12 år). Alla filmer lämpar sig för samtal kring värdegrundsfrågor och bland övriga teman sticker jämställdhet och genus ut. Genom att tala med olika aktörer inom filmpedagogik, både i branschen och bland lärare, genomfördes en utvärdering av filmhandledningarna och en analys av hur de används. Resultatet kommer bland annat att avspeglas i nya anvisningar för skribenter och i hur handledningarna skrivs under 2017.

§ Filminstitutet ska främja barns och ungas kunskap om film och rörlig bild och stimulera deras eget skapande

Ur regeringens riktlinjer till Filminstitutet

” Filminstitutet stödjer filmpedagogiskt arbete i skolor och kommuner över hela landet för att öka filmkunnigheten, en av färdigheterna inom Unescos MIK-begrepp, medie- och informationskunnighet.

Daniel Holmström, Jennifer Gyan, Azigza Nuru och Yankho Kamwendo på Bobo16. Foto: Christopher Mair

Under året har tre miljoner kronor fördelats till 48 filmpedagogiska projekt riktade till barn och unga.

Stöd till lokal filmkulturell verksamhet

Under året har tre miljoner kronor fördelats till 48 filmpedagogiska projekt riktade till barn och unga. För att svara mot ett ökat söktryck hade stödet förstärkts med 800 000 kronor under 2016. Cirka en tredjedel av de beviljade ansökningarna, och av den totala budgeten, handlar om renodlade skolbioprojekt där eleverna på skoltid ser film på biograf och arbetar pedagogiskt kring den. Att elever får uppleva film på bio är lika viktigt som att de får gå på konsert eller teater.

Sex kommuner har fått stöd för att introducera film i kulturskolans verksamhet. Det ökande antalet ansökningar från kulturskolor kan förklaras av ökad kommunikation genom ett samarbete med den nationella intresseorganisationen Kulturskolerådet. Regeringens stöd till kulturskolor för att bredda verksamheten med fler uttryck har också spelat roll för det ökade intresset. Kulturskoleutredningens arbete har också haft betydelse, där flera av förslagen i utredningens betänkande är intressanta för Filminstitutet. Till exempel de som rör en särskild pedagogisk och konstnärlig utbildning för pedagoger verksamma i kulturskolan och de om nationella satsningar för att ge unga möjligheter att utveckla sina konstnärliga talanger.

Med anledning av det stora antalet flyktingar som kom till Sverige under året, uppmuntrade Filminstitutet filmprojekt som syftade till integration och språkutveckling. Elva kommuner tog chansen att söka stöd och åtta projekt beviljades. Det innebär en väsentlig ökning jämfört med 2015. Andra projekt handlade om eget skapande i skolan och på fritiden, pedagogisk verksamhet i förskolan samt projekt som kombinerar olika insatser.

Filmpedagogisk kompetensutveckling

Under 2016 genomförde filmvetaren Annika Wik en kartläggning över det filmpedagogiska fältet i Sverige på uppdrag av Filminstitutet. Kartläggningens slutsatser visar bland annat att det genomförs många bra filmpedagogiska projekt i hela landet men att ytterst få insatser pågår kontinuerligt över tid. För att öka barns och ungas filmkunnighet krävs kompetensutveckling av lärare på alla nivåer och filmpedagoger för att utveckla strukturer som fortlever. Det finns ett behov av att definiera begrepp och att filmpedagogik och filmkunnighet når alla barn och unga i hela landet. Kartläggningen visade också att det saknas forskning om effekterna av filmpedagogiska satsningar och en fördjupad kunskap kring vilka kompetensbehoven är hos filmpedagoger och lärare.

Barnfilmsambassadören

2015 utsågs regissören Suzanne Osten till barnfilmsambassadör, inrättad under en tvåårsperiod för att uppmärksamma och värna om barnfilmen samt att höja dess status. Förutom att medverka

Skräckfilmsworkshop på Filminstitutets kompisskola Björngårdsskolan i Stockholm. Foto: Sanna Svanberg

på årets skolbioturné och stötta kompisskoleklasserna har hon fortsatt att dela med sig av sina tankar på barnfilmsambassadörsbloggen och medverkat vid en rad arrangemang runt om i landet där Filminstitutets Bobo16 var det största.

Kompisskolor

Projektet Kompisskolor startade 2014 för att öka kunskapen om filmpedagogik i praktiken. Genom ett tätt samarbete med fem mellanstadieklasser i Göteborg, Arvidsjaur, Hallstahammar, Malmö och Stockholm testas, dokumenteras och utvärderas filmpedagogiska projekt. Under 2016 har klasserna fått stöd av barnfilmsambassadören Suzanne Osten i arbetet med att göra skräckfilmer för unga. Andra klasser på skolorna har också inspirerats till att börja arbeta filmpedagogiskt. Erfarenheterna från Kompisskoleprojektet publiceras löpande på filminsitutet.se. När klasserna våren 2017 slutar sjätte klass avslutas projektet och kommer då att utvärderas. I slutrapporten ska erfarenheter och praktiska tips sammanfattas.

Ett drivande och effektivt filminstitut

Visionen är att filmen har en central roll i samhället med hjälp av ett drivande och effektivt filminstitut.

Förberedelser för den statliga filmpolitiken

Fram till och med den 31 december 2016 har Filminstitutet styrts och finansierats av dels filmavtalet och dels staten. Detta har inneburit att Filminstitutet har haft två skilda budgetar och två huvudmän för redovisning av verksamheten. Den statliga delen har reglerats av regeringens riktlinjebeslut samt regleringsbrev och har redovisats i den årliga resultatredovisningen. Filmavtalet har reglerat stödgivningen till ny svensk film och en del av stöden till distribution och visning. Avtalet, som innehåller tio mål och en hög grad av detaljreglering för de enskilda stöden, har också innefattat ett tak för administrationen av stöd. Vid sidan av redovisning och budget har det även inneburit två skilda diariesystem samt olika hantering av ärenden i och med att den statliga verksamheten sedan 2006 omfattas av offentlighetsprincipen, medan fördelning av stöd enligt filmavtalet inte omfattats enligt bilagan till Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Handlingar rörande filmavtalets stödgivning har därmed inte varit att betrakta som allmänna.

Sedan regeringen meddelade att 2013 års filmavtal skulle sägas upp har Filminstitutet förberett för ändringen. En stor förändring rör handlingsoffentligheten. När filmavtalet inte längre finns omfattas hela Filminstitutets verksamhet av offentlighetsprincipen, även all stödgivning. Arbetsrutiner för hanteringen av de stöd som omfattats av filmavtalet har därmed behövt förändras och ytterligare personal har tillfälligt rekryterats för att hantera övergången. Systemtekniska ändringar i diariesystemet har vidtagits för att möjliggöra att alla stöd hanteras i samma diarium. Vid begäran om utlämnande av allmän handling kommer en sekretessbedömning behöva göras i varje enskilt fall eftersom handlingarna i en stödansökan kan innehålla uppgifter som är hemliga. Uppgifter om sökandens affärsförhållanden lämnas inte ut om det kan antas att ett utlämnande medför ekonomisk skada för den sökande.

Filminstitutet har i sammanhanget bytt ekonomisystem. Det gamla ekonomisystemet hade spelat ut sin roll och behövde bytas ut. Vid val av nytt system valdes ett system som är vanligt förekommande inom statlig verksamhet. Arbetet påverkas även av att det från årsskiftet blir en budget istället för två separata i och med att det inte längre behöver göras en uppdelning mellan filmavtalsmedel och övriga filmkulturella medel.

Anna Serner, Francine Raveney (EWA Network) och amerikanska producenten Amy Hobby debatterar jämställdhet under Berlins filmfestival. Foto: Juliane Eirich/Berlinale

Vr-upplevelser är en tydlig trend i filmvärlden. Under året deltog Filminstitutet i vr-meetups, bland annat med *Oh Deer* av Peter Pontikis, där åskådaren får kliva in i ett jagat rådjurs perspektiv. Foto: Peter Pontikis

Filminstitutet har dessutom bistått kulturdepartementet i framtagandet av en ny förordning som reglerar samtliga stöd. Omställningen till helstatlig finansiering har finansierats av eget kapital för att inte belasta vare sig filmavtalets budget eller den övriga verksamheten.

Den andra stora förändringen rör frågan om insyn. Regeringen föreslog i proposition 2015/16:132 Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik införandet av branschråd för att stärka branschens insyn och inflytande i Filminstitutet. Råden föreslogs vara tre till antalet (rådet för utveckling och produktion, rådet för spridning och visning samt rådet för filmkulturella frågor) med ledamöter med stort kunnande om film och filmbranschen. Filminstitutet skickade under sommaren 2016 ut ett förslag om rådets sammansättning, form och funktion på remiss till en bred krets. Förslaget publicerades även på Filminstitutets webbplats med en öppen inbjudan att inkomma med synpunkter. Det föreslogs att fyra råd skulle tillsättas och de aktörer som borde få möjlighet att nominera ledamöter till råden identifierades. 48 svar kom in. Efter att ha tagit hänsyn till de inkomna synpunkterna beslutade Filminstitutets styrelse i september om ramarna för rådets arbete.

Råden (rådet för utveckling och produktion, rådet för spridning och visning, rådet för filmarvsfrågor och rådet för filmpedagogiska frågor) har till syfte att bistå i utformningen av förändringar av de filmpolitiska stöden, samt andra för filmen väsentliga förändringar. Råden består av 8–17 ledamöter och kommer att träffas två gånger om året. Ett första uppstartande möte med respektive råd hölls i december 2016. I samband med det hölls även ett gemensamt möte för alla fyra råd. Varje råd utsåg en ordförande och lämnade förslag på ledamöter till styrelsen som vid sitt styrelsemöte den 15 december formellt utsåg ledamöterna.

Information om råden och den nya filmpolitiken publiceras löpande på Filminstitutets webbplats under rubriken Filmpolitiken (filminstitutet.se/filmpolitiken).

Jämställdhet

Under 2016 har arbetet med jämställdheten kommit in i en ny fas. Den första handlingsplanen som har styrt Filminstitutets arbete utifrån jämställdhet och sträckte sig mellan 2013 och 2015 hade löpt ut och effekterna kunde analyseras.

För förändring krävs att man går från ord till handling i en tydlig riktning. Syftet med att ha en handlingsplan var att få igång arbetet med nya mål. För att nå målet med en jämn könsfördelning hade handlingsplanen fem tydliga punkter; Synliggöra kvinnliga filmare, studera likheter och skillnader för kvinnor och män i studier inför att bli filmskapare, genom mentor- och genusutbildning försöka få fler etablerade kvinnliga filmare, räkna beslut löpande istället för en gång per år samt att involvera den etablerade filmbranschen i jämställdhetsarbetet. Arbetet med de fem punkterna har involverat flera avdelningar på Filminstitutet, dels integrerat i basverksamheten och dels som tillfälliga projekt.

Resultatet blev att antalet stöd fördelades jämnt mellan könen under perioden 2013–2016. Det kan också konstateras att de kvinnliga filmarna når stora framgångar på Guldbaggegalan och på internationella festivaler. Under perioden 2010–2016 gick 54 procent av Guldbaggarna till bästa film, bästa regi och bästa manus till kvinnliga filmare och på de internationella toppfestivalerna (Cannes, Toronto, Berlin, Idfa) var 50 procent av de svenska bidragen av kvinnliga regissörer. Svensk film har aldrig under filmavtalets tid haft så hög närvaro på internationella toppfestivaler. Att arbeta med jämställdhet är ett tydligt kvalitetsarbete för svensk film.

Filminstitutet nådde målet på ett övergripande plan, men nedbrutet finns mer kunskap som tydligt indikerar att den uppnådda jämlikheten under denna period inte är stabil. Kvinnliga regissörer får sällan göra filmer med stora budgetar. Av de filmer som inte fått stöd av en konsulent men som fått automatstöd har en

Från vänster till höger: Veronika Wand-Danielsson, Sveriges ambassadör i Paris, Filminstitutets vd Anna Serner, Frankrikes kulturminister Audrey Azoulay och Sveriges kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke på jämställdhetsseminarium under filmfestivalen i Cannes.
Foto: Marie-Therese Karlberg

betydligt lägre andel gått till kvinnor (20, 19 respektive 45 procent för regissör, manusförfattare respektive producent) och det kan konstateras att full jämställdhet inte har uppnåtts för helheten.

En ny jämställdhetsplan lanserades under filmfestivalen i Cannes i maj 2016. Frankrikes kulturminister, Audrey Azoulay, inledde ett seminarium som hade rubriken 50/50 by 2020. Deltog gjorde även kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke som höll tal, liksom Roberto Olla, chef för Eurimages, som beskrev hur svenskt jämställdhetsarbete inspirerat Eurimages arbete med att fördela stöd jämnt mellan könen.

Det framgångsrika svenska jämställdhetsarbetet har resulterat i att Filminstitutets vd återigen blivit inbjuden att tala om arbetet på många håll i världen. Under året har resor gått till Irland (som nu ställt sig bakom målet 50/50 by 2020), Albanien, Georgien, USA (där fem olika delstater besöktes) och Kanada (som även de ställt sig bakom målet). I arbetet med att planera och genomföra resorna har hjälpen från Svenska institutet och svenska ambassader i Tbilisi, Washington och Ottawa varit av stort värde.

Nordic Women in Film

I april 2016 lanserade Filminstitutet efter fyra års arbete och kartläggning en ny webbplats och databas: Nordic Women in Film tillgänglig via nordicwomeninfilm.com. Webbplatsen är en kunskapsbank och inspirationskälla om kvinnor i svensk film. Med sina drygt 700 namnposter med biografier, meritförteckningar och utmärkelser är den helt unik i världen. Webbplatsen innehåller även aktuella porträtt, fördjupande artiklar, intervjuer, filmklipp och nyheter som verkar för att sprida kunskap och medvetenhet om kvinnors professionella insatser på filmens område, i ett historiskt perspektiv och i samtiden.

Fokus ligger på yrkesgrupperna fotograf, klippare, manusförfattare, producent och regissör med förhoppning om att i framtiden kunna bredda urvalet. Sista kvartalet 2016 hade webbplatsen cirka 5 000 besökare. Till webbplatsen är även knutet ett instagramkonto med 940 följare, bland annat från svensk och internationell filmbransch.

Ny data inkommer kontinuerligt från webbplatsens besökare, ofta filmare själva, som har anmälningar om tillägg och tips. Intresset och engagemanget är stort och genom seminariet om jämställdhet under filmfestivalen i Cannes blev webbplatsen även världsberömd. Den är dock helt på svenska och därför ännu inte tillgänglig annat än nationellt.

Under hösten 2016 startade ett nordiskt samarbete med Norge och Danmark som ska leda till att webbplatsen även omfattar dessa länder.

Breddad representation och tillgänglighet

Under året har en satsning på kompetensutveckling inom området breddad representation och normkreativitet genomförts. Samtliga medarbetare på Filminstitutet har genomgått en heldagsutbildning i normkreativitet vid Mångkulturellt centrum i Botkyrka, som en del av den handlingsplan som togs fram 2015. Under hösten 2016 och våren 2017 genomförs ett ledarprogram,

För andra året i rad deltog Filminstitutet i Stockholms Prideparad. Anställda tillsammans med filmbransch åkte den långa pridevägen.
Foto: Christopher Mair

lett av Settings, ett företag som bland annat arbetar med organisation och ledarskap utifrån ett normkreativt perspektiv, inom vilket samtliga chefer träffas en halvdag per månad i syfte att omvandla normkritisk teoretisk medvetenhet till ett konkret normkreativt förändringsarbete. Målet är att bryta vanemässiga mönster, visa på nya alternativ och vidga ramarna för och utveckla ledarskapet.

Under året har Filminstitutet även utökat samarbetet med Arbetsförmedlingens och Stockholms universitets program för nyanlända akademiker: Korta vägen. Ett antal deltagare har genomfört sin praktik på olika avdelningar på Filminstitutet och har på ett positivt sätt bidragit till verksamheten med sin kompetens och sina perspektiv. Samarbetet fortsätter under 2017. Filminstitutet har även tagit emot praktikanter via Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsprogram Misa.

I arbetet med att göra Filmhuset tillgängligt för alla oavsett funktion har stort fokus legat på att färdigställa Filminstitutets nya och mer tillgängliga entré som beräknas invigas i mars 2017. Under 2016 har även ett antal dörröppnare som underlättar för rullstolsburna installerats.

Filminstitutet deltog i det årliga pridetåget under Pridefestivalen i Stockholm i slutet av juli. Under festivalen arrangerade Filmrummet, i samarbete med MovieZine, ett samtal med rubriken *Filmen som förändrade mitt liv*. Det leddes av Filminstitutets presschef Jan Göransson och gästerna Saga Becker och Samuel Girma samtalande utifrån klipp från filmerna *Spring Breakers* av Harmony Korine och *Purpurfärgen* av Steven Spielberg.

Under året utnämndes vd Anna Serner till Årets förebild av nätverket Klara K som arbetar för ett mer jämställt arbetsliv. Motiveringen löd bland annat: "... Med kvaliteten som riktmärke har hon sett till att fler får röst och på så sätt gjort upp med gamla dammiga sanningar..." Vd Anna Serner har dessutom nominerats till tidningen *Chefs* prestigefulla utmärkelse Årets mångfaldschef. Övriga kandidater är Dimitris Gioulekas på Knightec och Annika Viklund på Vattenfall. Tävlningen avgörs i mars 2017.

Suzanne Glansborg tackade för sina år på Filminstitutet och delade med sig av sina erfarenheter av två konsulentroller. Foto: Christopher Mair

” Att samtala om den kommande statliga filmpolitiken har stått högt upp på agendan under 2016, totalt har det genomförts fem Filmrummet med fokus på den nya politiken, på råden och den pågående stödutredningen.

Utbyte och samarbete med aktörer i utvecklingsländer och länder med bristande demokrati

Under 2016 har Filminstitutet genomfört insatser för att främja utbyte och samarbete med aktörer i utvecklingsländer och länder med bristande demokrati, i enlighet med FNs Agenda 2030. Filminstitutet är aktiv medlem i flera internationella samarbetsorgan, som FIAF, European Film Promotion och Eurimages. Kunskap om Filminstitutets jämställdhetsarbete har exempelvis spridits genom vd:s medverkan på Eurimages möte i Albanien samt genom besök i Georgien i samarbete med organisationen Kvinna-till-Kvinna.

Filminstitutet har under året tagit emot besökare och delegationer från länder med bristande demokrati, däribland en större delegation med forskare och studenter från Beijing Normal University samt besök från filmarkivet i Warszawa.

Filminstitutet skickade under året svensk film till en rad utvecklingsländer, som Etiopen och Bangladesh, och till länder med bristande demokrati, så som Kina och Belarus. Utöver direkta kontakter med festivaler och visningsorganisationer tar Filminstitutet i samarbete med Svenska institutet årligen fram ett bluray-paket med svenska filmer som distribueras till svenska utlandsmyndigheter som i sin tur anordnar visningar. I maj var Sverige fokusland på Krakow Film Festival i Polen. Fokuset innehöll 38 filmer och en paneldiskussion om svensk dokumentärfilm där bland annat yttrandefrihet och jämställdhet diskuterades. I december anordnades även ett nordiskt fokus på filmfestivalen i Dubai.

Filminstitutet har under året beviljat produktionsstöd till internationella samproduktioner där utbyte sker med involverade länder. Däribland kan nämnas den tunisisk-svenska spelfilmen *Beauty and the Dogs* av Kaothe Ben Hania, och den svensk-syriska dokumentären *To See the Revolution* av Maya Houry.

Regissören Gabriela Pichler var en av Filmrummets gäster i Almedalen.

Guldbaggebelönade ljudteknikern Andreas Franck och Emma Gray Munthe i Filmrummet om ljud på film och bio.

Filmrummet

Filmrummet arrangerar samtal och debatter med nedslag i de viktigaste aktuella filmfrågorna. Under 2016 har tjugo Filmrummet genomförts i sju städer runt om i landet och i samarbete med tolv olika organisationer, bland annat regionala produktionscentrum, filmfestivaler och India Unlimited. Ett exempel är samarbetet med Tempo dokumentärfestival, där utgångspunkten var klassfrågan som dokumentärfilmens DNA, och Filmrummet under Buff där barnfilmsambassadör Suzanne Osten samtalande med representanter för Barnfilmskolan vid Akademin Valand som vunnit Gullspira. Andra exempel på frågeställningar som tagits upp är huruvida lesbiska erfarenheter kan vara en styrka i skådespelaryrket och kring ljudläggning och bild på film och bio. Det senare erbjöd ett tillfälle där många i publiken kunde träffas för första gången för att samtala om gemensamma yrkesfrågor.

I arbetet med att tillgängliggöra vårt digitaliserade filmarv inleddes ett samarbete med Forum/Debatt och Klarabiografen på Kulturhuset Stadsteatern som resulterade i en film- och samtalsserie med filmer från olika årtionden. Pekka Heino ledde samtalen och bland paneldeltagarna fanns bland andra Bianca Kronlöf, Bahar Pars och Marcus Lindeen. Filmrummet – Bobo är ett årligen återkommande evenemang för filmbransch, studenter, forskare, barnkulturarbetare och intresserad allmänhet med målet att sprida kunskap om, ta tempen på och debattera barn- och ungdomsfilm. Årets Bobo hade underrubriken Vadå verkligheten? och syftade till att vända och vrida på begreppet verklighet, i både dokumentär och spelfilm. Dagen varvades med föreläsning, work-in-progress och paneldiskussioner.

Dagen leddes av Yankho Kamwendo. Bland de medverkande fanns Maria Söderling, lektor vid Burlövs kommun, som pratade om hur unga ”läser” film, liksom filmarna Mika Gustafson, Olivia Kastebring och Christina Tsiobanelis som berättade om

sin metod och vilken verklighet de skildrar i dokumentären om Silvana Imam. Bland annat Sveriges Radios Kulturlytt uppmärksammade dagen.

I samband med Filmrummet om strategisk programsättning, som arrangerades i Kosta tillsammans med Folkets hus och parker, testades livesändning för första gången. Det visade sig något svårt att locka publik till platsen, och därför var det extra roligt att sändningen sågs av över 200 personer totalt, både under själva livesändningen och efter att den gjorts tillgänglig på Filminstitutets webbplats.

Att samtala om den kommande statliga filmpolitiken har stått högt upp på agendan, totalt har det genomförts fem Filmrummet med fokus på den nya politiken, på råden och den pågående stödutredningen. Deltagare har varit bland andra kulturminister Alice Bah Kuhnke, statssekreterare Per Olsson Fridh, företrädare för regionerna och branschföreträdare för regissörer, manusförfattare och producenter.

I möten med branschen märks det att Filmrummet är en etablerad samtalsplattform, som är förknippad med intressanta och kvalitativa arrangemang där möten mellan människor som inte vanligtvis träffas uppstår. Intresset har varit stort, publikbeläggningen är god och medierna har följt några av Filmrummet med stort intresse.

Filmhusets publika verksamhet

Biograferna är en central del av Filminstitutets och Filmhusets verksamhet. De används mångsidigt till filmvisning, undervisning, granskning av film, konferenser, filmrelaterade samtal, event och inte minst i arbetet med att digitalisera vårt analoga filmarv.

Kontrollutrustning har införskaffats för att säkerställa anläggningens funktion och kvalitet. Förarbete har gjorts för framtida

Presskonferens för Sveriges bidrag till Oscars Academy Awards, *En man som heter Ove*.

Baker Karim, Filminstitutets långfilmskonsultent 2013–2016.

” Filminstitutets anställda är efterfrågade som experter och sitter med som representanter i olika för filmen viktiga sammanhang.

akustikanpassning, ljuduppträdning samt förbättrad tillgänglighet till Bio Victor. Under året har ett omfattande servicearbete genomförts i biograferna där all belysning inklusive dess styrning ersatts med modern teknik. Befintlig armatur har inte varit driftsäker och tillhörande lampor har fasats ut av miljöskäl. Den nya anläggningen är mer effektiv, mångsidig, energibesparande och skräddarsydd efter dagens drift och behov.

Förbättringsåtgärder har också tagits fram för att minska buller samt för att förbättra ventilationen i maskinrum. Från och med årsskiftet 2015/2016 är Filmhusets biografer anpassade för digitala filmleveranser via fiber.

Intäkterna från extern uthyrning av biografer uppgick under 2016 till totalt 2 402 609 kronor.

Regionala samarbeten

De regionala filmverksamheterna, regionala resurscentrum, är avgörande för filmens utveckling i hela landet och viktiga samarbetspartners för Filminstitutet. I den filmpolitiska propositionen lyfts också regionernas betydelse fram. Under Göteborgs internationella filmfestival arrangerade Filminstitutet konferensen Regionerna i filmpolitiken och filmen i samhället i Akademien Valands lokaler. I programmet medverkade företrädare för kulturdepartementet, Tillväxtverket och Statens kulturråd tillsammans med regionala kulturchefer, regionala resurscentrum och filmskapare.

Måns Herngren tillsammans med Cicci Renström Suurna på Filminstitutets årliga presentation av höstens premiärer. Foto: Christopher Mair

Bland annat lyfte regionala företrädare behovet av ökat samarbete på nationell nivå, mellan myndigheter men också mellan kulturdepartementet och utbildnings- och näringsdepartementen. Exempelvis befinner sig arbetet med talangutveckling i skärningspunkten mellan dessa politikområden.

Filminstitutet ingår i Kulturrådets samverkansråd och deltar därigenom i arbetet kring samverkansmodellen. Tack vare den årliga samverkanskonferensen på våren får Filminstitutet chansen att lyfta viktiga filmpolitiska frågor och möta alla regionala kulturchefer och strateger i ”speed-meetings” som ger en god bild av vilka filmfrågor som är aktuella i landet. Filminstitutet arrangerar också nätverksträffar för de regionala filmverksamheterna och film i skolan-dagarna arrangeras i regionalt samarbete på olika platser i landet.

Analys och statistik

Under 2016 utvecklades arbetet med att öka kunskapen om publiken och vad som ligger bakom vilka filmer den ser, var de ser dem och med vad detta konkurrerar. En av de två undersökningar som publicerades var en uppföljning till den tidigare Vem såg filmen och var fokuserad på 14 filmer med premiär 2014/2015. Den andra publicerade undersökningen gällde barns och ungas filmkonsumtion och innebar även metodutveckling då frågorna ställdes direkt till barnen. Rapporten möttes av stort intresse när den presenterades i samband med barn och ungdomsfilmsfestivalen Buff i Malmö samt vid filmfestivalen i Haugesund i Norge. Under slutet av året genomfördes två undersökningar som kommer att presenteras under 2017 varav en var inriktad mot den yngre vuxna publiken där intresset för svensk film är lägre än i andra åldersgrupper. Även denna undersökning innebar metodutveckling då dess kvalitativa ansats genomfördes genom användande av chattforum. Därutöver initierades bland annat ett projekt som kommer att genomföras 2017 med målet att hitta former för att beskriva genomslaget för dokumentärfilm och effekterna som därigenom kan uppstå.

Senare delen av året präglades av det beslut som Sveriges Biografägarförbund och Svenska Filmuthyrarföreningen fattade som en följd av införandet av en ny statlig filmpolitik. Beslutet innebär att den tidigare leveransen av detaljerad statistik om besök till öppna visningar av film upphör från och med den första januari 2017. Tyvärr kommer förändringen innebära ökade arbetsuppgifter för flertalet stödsökande eftersom Filminstitutet måste kunna säkerställa att beslut fattas på korrekta underlag. Förändringen kommer också att innebära att Filminstitutet från januari 2017 inte längre kommer att kunna publicera uppgifter om bio-besök regelbundet. För att ha underlag för stödgivning och analyser undersöktes under hösten andra sätt för inhämtning och vilka behov det ställer på verksamheten. Under 2017 kommer ökade resurser behöva läggas på hanteringen av underlagen för stöd.

Organisation

Ett viktigt fokus för framförallt avdelningarna Filmstöd och Staben har varit att förbereda inför övergången till en helstatlig filmpolitik. Förändringarna när det gäller vad som omfattas av

Filmteamet från filmen *Medan vi lever* blir intervjuade av Jens von Reis under Filminstitutets presentation av hösten biopremiärer. Foto: Christopher Mair

offentlighetsprincipen liksom kraven på arkivering och transparens kommer att påverka arbetssätt, system och kommunikation. Det har bland annat handlat om att planera för arbetsflöden, förändringar i rutiner och roller, lägga beställningar till leverantörer för förändring i it-system och infrastruktur, kompetensutveckla medarbetare samt kommunicera med bransch kring de nya förutsättningarna.

Under första kvartalet genomfördes en ledarskapsatsning kring medarbetarskap, chefsrollen och förändringsarbete samt feedback/svåra samtal. Filminstitutet har även påbörjat arbetet med strategiska kompetensutvecklingsplaner för de delar av verksamheten där kompetensförsörjningsbehovet kommer att vara kritiskt på sikt. Arbetet med det fortgår under 2017.

Under året har remissynpunkter lämnats in på ett flertal utredningar och andra förslag, bland annat utredningarna Kraftsamling mot antiziganism och Ny museipolitik, EU-kommissionens

förslag till modernisering av EU:s upphovsrättsreglering samt motion vid Stockholms stad om produktionsincitament. Upphandling gjordes bland annat av revisionsbyrå. Strategiskt fattades beslut om att i högre omfattning hantera upphandlingar internt.

Filminstitutets medverkan i internationella organisationer

Filminstitutet är ett kunskapscentrum för film, ny som gammal, svensk som utländsk. Filminstitutets anställda är efterfrågade som experter och sitter med som representanter i olika för filmen viktiga sammanhang. Följande tabell sammanfattar de viktigaste internationella organ där Filminstitutets medarbetare deltar.

Filminstitutets medverkan i internationella organisationer

Organisation	Vem	Funktion
Eurimages	Vd Anna Serner	Expert i Eurimages' Ad Hoc working group on gender equality in the audiovisual sector (CPP-ESA)
Eurimages	Filmstödschef Kristina Börjeson Filmkonsulent Calle Marthin	Sveriges representant, Board of management Suppleant
European Digital Cinema Forum	Handläggare Ramon Reissmüller	Styrelseledamot
European Film Promotion, EFP	Utlandschef Pia Lundberg	Sveriges representant och vice styrelseordförande
European Film Agency Directors, EFADs	Vd Anna Serner	Sveriges representant
European Film Agencies Research Network, EFARN	Analyschef Johan Fröberg	Sveriges representant
International Federation of Film Archives, FIAF	Filmarkivschef Jon Wengström	Styrelseledamot och treasurer
Nordisk Film og TV fond	Filmstödschef Kristina Börjeson	Styrelseledamot
Scandinavian Films	Vd Anna Serner	Styrelseledamot
Scandinavian Films	Utlandschef Pia Lundberg	Representant strategigruppen
Scandinavian Films	Festivalansvarig Petter Mattsson	Representant festivalgruppen

Foto: Christopher Mar

Ekonomisk översikt 2014–2016

Filmkulturen

(kronor i tusental)	2014	2015	2016
Statsbidrag och andra offentliga bidrag	100 935	106 626	132 734
Summa intäkter	100 935	106 626	132 734
Distribution och visning			
Stöd till visningsorganisationer	-9 140	-9 140	-42 246
Stöd till lansering av importerad kvalitetsfilm	-6 885	-6 170	0
Stöd till syntolkning och textning	-1 459	-1 380	-665
Stöd till filmfestivaler	-4 000	-4 470	0
Stöd till spridning kort/dokumentärfilm	-1 185	-1 167	-931
Stöd till digital utrustning – de minimis	-	-	-
Stöd till innovation	-	-400	-100
Stöd till utbildning	-	-18	-65
Övriga projekt samt handläggningskostnader	-2 619	-2 554	-3 012
Summa Distribution och visning	-25 288	-25 299	-47 019
Utland	-4 840	-5 185	-5 164
Omvärld			
Omvärld/ledning	-2 271	-2 188	-1 848
Regioner, barn och unga			
Lokalt stöd filmkulturellt arbete	-3 470	-2 170	-2 994
Stöd regionala resurscentrum	-1 261	-1 252	-1 266
Stöd till unga kvinnors filmskapande	-1 800	-	-
Handläggningskostnader	-3 529	-3 806	-3 014
Summa Regioner, barn och unga	-10 059	-7 227	-7 275
Cinematket	-6 351	-6 261	-6 395
Filmhuset			
Filmhuset (biografer, konferens)	-2 284	-742	-716
Evenemang	-1 810	-2 805	-2 368
Guldbaggen	-778	-816	-1 108
Summa Filmhuset	-4 873	-4 362	-4 192
Summa Omvärld	-23 554	-20 038	-19 710
Filmarvet			
Filmarvet/ledning	-1 571	-2 569	-1 661
Filmarkivet.se	-1 095	-1 527	-1 594
Filmarkiv	-9 469	-9 054	-14 994
Digitalt filmarv	-	-	-1 247
Digitalt arkiv	-1 849	-1 994	-2 219
Digitalisering	*	-7 500	-7 500
Biblioteket	-10 693	-11 115	-11 603
Rotebro	-3 301	-3 674	1 044
Stiftelsen Ingmar Bergman	-39	-35	-36
Summa Filmarvet	-26 168	-37 467	-39 810

* Till digitalisering av filmarvet har 6 083 tkr använts av de 10 000 tkr som omfördelats enligt regeringens beslut om särskilda medel med en totalsumma om 40 000 tkr åren 2014–2018.

(kronor i tusental)	2014	2015	2016
Kommunikation			
Kommunikation	-9 920	-9 504	-11 251
Omvärldsbevakning/statistik	-1 604	-1 692	-1 620
Summa Kommunikation	-11 524	-11 196	-12 871
Stab			
Övriga verksamheter			
Omstruktureringskostnader	132	-590	-5 742
Fastigheter och internservice	5 202	6 695	7 295
Ränteintäkter	493	2	248
Summa Övriga verksamheter	3 977	6 107	1 801
Gemensam administration			
Administration totalt	-21 873	-22 578	-25 090
Administration till filmavtal	8 600	9 016	8 760
Summa Gemensam administration	-13 272	-13 562	-16 330
Summa Stab och övrigt	-9 295	-7 455	-14 529
Reserv	85	0	-65
Utfall Filmkultur	349	-14	-6 436

Övriga bidrag från staten

Intäkter utöver det ordinarie statliga bidraget 2016

Verksamhet	Källa	Belopp kr
Stärka mindre biografier i Glesbygden	Regeringen	25 000 000
Digitalisering	Regeringen	7 500 000
Regionalt stöd	Regeringen	1 266 000
Jämställdhetsseminarie	Regeringen	280 000
Kreativa Europa Media Desk	EU	873 320

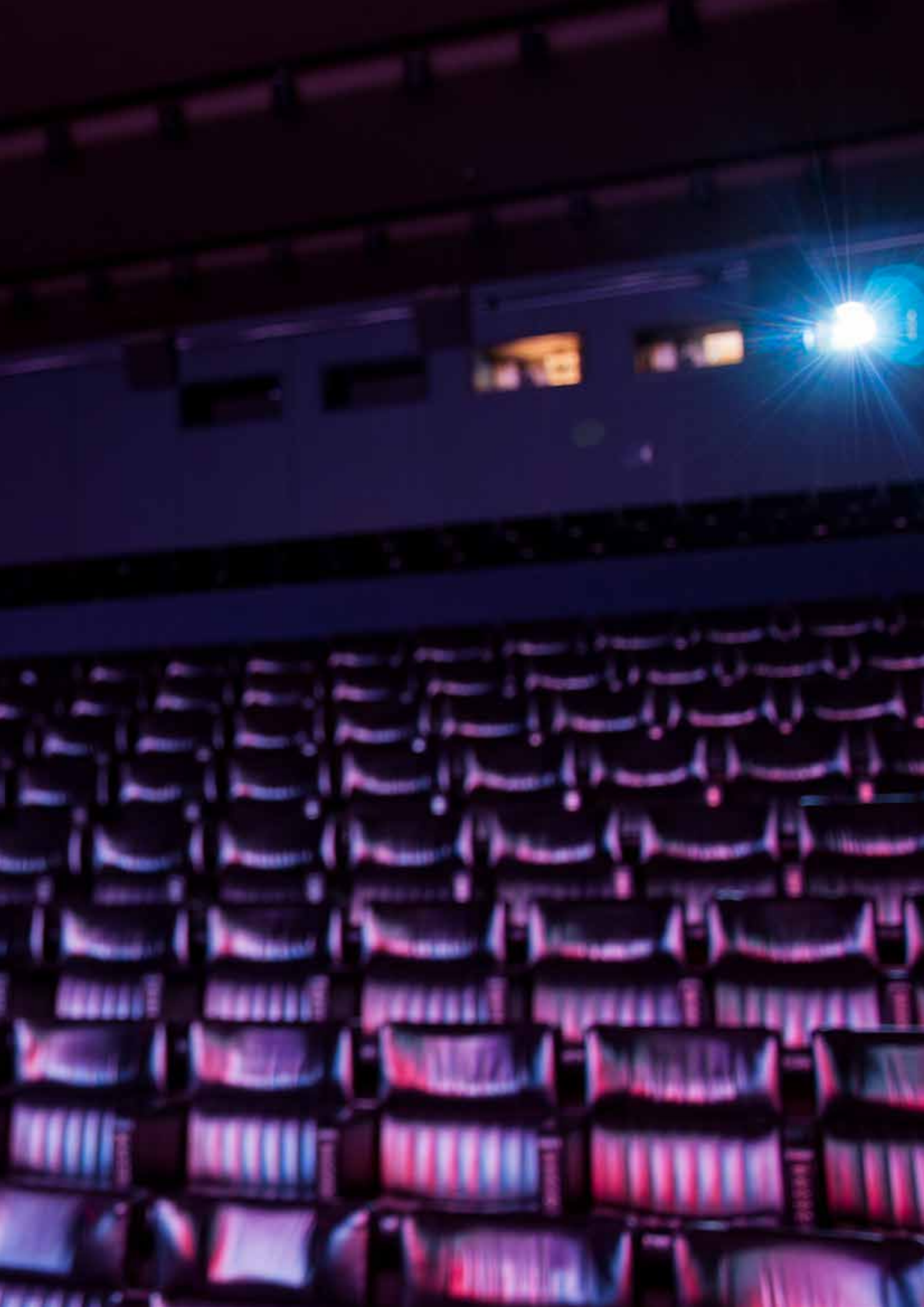
Intäkter från sponsring

Svenska Filminstitutet har mycket begränsade intäkter från sponsring och de avser främst arrangerandet av Guldbaggegalan. Intäkterna för år 2016 uppgår till 242 956 kronor*.

*2016 års siffror är inte reviderade.

Filmavtalet

(kronor i tusental)	2014	2015	2016
Intäkter			
Statsbidrag	200 000	200 000	200 000
SVT	42 942	43 801	44 677
TV4	11 424	11 652	11 886
MTG	4 692	4 786	4 882
C More	2 346	2 393	2 441
SBS TV AB	2 346	2 393	2 441
Nätverket regional filmproduktion	7 650	7 803	0
Producentföreningen	1 283	1 300	2 138
Biografintäkter	151 747	169 352	180 962
Summa intäkter	424 430	443 480	449 425
PRS	-89 773	-80 000	-80 000
Producentstöd	-5 227	-15 000	-15 000
Stöd till åtgärder mot olovlig hantering	-9 000	-9 000	-9 000
Avgifter internationellt samarbete	-17 183	-18 724	-19 517
Varav: Mediadesken	-898	-900	-877
Varav: Internationella avgifter	-16 285	-17 825	-18 640
Återstår – Summa att fördela	303 247	320 755	325 908
Produktionsstöd			
Långfilm	-104 247	-107 439	-101 860
Internationella samproduktioner	-13 373	-14 439	-14 560
Dramaseriestöd	-19 711	-20 849	-21 836
Dokumentärfilm	-32 700	-32 400	-36 156
Kortfilm	-10 500	-10 350	-15 242
Nysatsning	-13 000	-14 200	-14 618
Utvecklingsstöd	-7 242	-9 569	-12 471
Marknadsstöd	-31 113	-32 910	-34 318
Regionala produktionscentrum	-6 065	-6 415	-
Summa Produktionsstöd	-237 951	-248 570	-251 061
Distribution, visning och lansering			
Svenskt lanseringsstöd	-12 130	-12 830	-13 036
Internationellt lanseringsstöd	-4 865	-6 415	-6 518
Spridning av film i hela landet	-3 032	-3 208	-3 259
Biografstöd	-21 227	-22 453	-22 814
Summa Distribution, visning och lansering	-41 255	-44 906	-45 627
Övrigt			
Ränteintäkter	1 150	5	579
Guldbaggen	-778	-816	-1 108
Summa Övrigt	371	-810	-529
Administration			
Administration filmavtal	-15 219	-15 646	-15 210
Administration från Filmkultur	-8 600	-9 016	-9 552
Omvärldsbevakning/ Statistik	-1 604	-1 692	-1 620
Summa Administration filmavtal	-25 423	-26 354	-26 381
Procentandel	-8,4 %	-8,2 %	-8,1 %
Reserv	1 011	-115	-2 310
Summa fördelat enligt filmavtal	-303 247	-320 755	-325 908
Utfall filmavtal	0	0	0

Svenska Filminstitutet
Box 271 26
102 52 Stockholm
Telefon 08-665 11 00

filminstitutet.se